

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის
სახელმწიფო უნივერსიტეტი.

ვახტანგი კამკამიძე

პეკინის ოლიმპიადის პოლიტიკური აქცენტები ქართულ
სპორტულ პრესაში

მედიის და მასობრივი კომუნიკაციების კვლევა

სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა მაგისტრის
აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად.

ხელმძღვანელი: თსუ-ის ასოცირებული პროფესორი
მაია ტორაძე.

თბილისი 2017წ.

ანოტაცია

ნაშრომის მიზანია, გამოავლინოს პოლიტიკური აქცენტები ქართულ სპორტულ პრესაში 2008 წლის პეკინის ოლიმპიადის მიხედვით.

კვლევა ჩატარდა 2017 წლის იანვრიდან 2017 წლის ივლისამდე. კვლევაში განხილულია სპორტული გაზეთების : „ლელოსა“ და „სარბიელის“ 2008 წლის აგვისტოში გამოსული 50 ნომერი და 2 000 - მდე სტატია.

თეორიულ ჩარჩოდ შერჩეულია ფრეიმინგის თეორია. აღნიშნული თეორია საკვლევ კონტექსტში საშუალებას იძლევა სპორტულ გაზეთებში გამოყენებული პოლიტიკური აქცენტების თუ ფრეიმების პოვნისა, რაზეც შესაძლებელი იქნება ანალიზის გაკეთება. კვლევა ჩატარდა კონტენტანალიზის მეთოდით. ამ მეთოდით სპორტულ პრესაში ძირითადი პოლიტიკური აქცენტების რაოდენობრივი მონაცემების დათვლა, სისტემატიზაცია და კატეგორიებად დაყოფა გახდა შესაძლებელი.

კვლევამ აჩვენა, რომ ომმა განსაკუთრებული როლი ითამაშა სპორტული საკითხების გაშუქების კუთხით. 2008 წლის 8 აგვისტოს დაწყებულმა საომარმა მოქმედებებმა შეცვალა ქართული სპორტული პრესის პოლიტიკა და გახდა უფრო პოლიტიზირებული. შეიქმნა შტაბეჭდილება, თითქოს სპორტულ პრესაში გამოყენებული სარკაზმი რიგ შემთხვევებში სიძულვილის ენამ ჩაანაცვლა. იყო საშიშროება გარკვეული სტერეოტიოპული დამოკიდებულებების ჩამოყალიბებისა და გამყარების. კვლევაში გამოიკვეთა სპორტულ პრესაში პოლიტის შეღწევის მრავალი ფაქტი და მცდელობა. ამასთანავე თვალსაჩინოდ არის მოთხრობილი სპორტული საკითხების გაშუქების სტანდარტის შესახებ. რაზეც ექსპერტების მოსაზრებების შეჯერებით ვგებულობთ. ექსპერტების ჩაწერისას შერჩეული იყო სიღრმისეული ინტერვიუს სტრუქტურული მოდელი.

The Annotation

The annotation The main purpose of the work is to reveal political accents in the Georgian sports press according to the 2008 Beijing Olympics. The survey was taken place from January 2017 to July 2017. The study examines 50 issues and 200 articles published in sports newspapers: "Lelo" and "Sarbiel" in August 2008. The Priming theory was chosen as the frame of theory. The above mentioned theory in the context of the study allows to find political accents or frames used in sports newspapers, which can be analyzed. The survey was carried out using content analysis method. With this method, In the sports press, it was possible to gather quantitative data of major political emphasis, systematization and categorization.

The study showed that the war played a significant role in the coverage of sports issues. The military actions launched on 8 August 2008 changed the policy of Georgian sports press and made it more politicized.

The impression was made that the sarcasm used in sports press has been replaced by hate language in some cases. There was a danger of forming and strengthening certain stereotypical attitudes. The study revealed many facts and attempts to use sports press for political reasons. In addition, the report standards on the coverage of sports issues is clearly visible. Wich is found to be known by experts' joint opinion. Structural model of in-depth interview was selected when recording experts.

სარჩევი:

შესავალი.....	5
1. ისტორიული კონტექსტი	7
2. თეორიული ჩარჩო	8
3. კვლევის დიზაინი	10
4. ლიტერატურის მიმოხილვა	12
5. თვისებრივი კონტენტ ანალიზი	26
5.1 გაზეთი „სარბიელი“ 2008 წლის აგვისტო.....	26
5.2 გაზეთი „ლელო“ 2008 წლის აგვისტო	41
6. რაოდენობრივი კონტენტ ანალიზი	49
6.1 „ლელო“ - ცხრილი N1.....	49
6.2 „სარბიელი“ - ცხრილი N2	50
7. ექსპერტების მოსაზრებები	51
8. დასკვნა	54
9. ბიბლიოგრაფია	56

შესავალი

ისტორიულად სპორტი ყველა იმ კულტურის განუყოფელი ნაწილი იყო, რომელზეც რაიმე გვსმენია. რედ სმითი, რომელიც „ნიუ-იორკ ტაიმზში“ სიცოცხლის ბოლომდე სპორტული სვეტის ხელმძღვანელი იყო ოლიმპიურ თამაშებზე შემდეგი მოსაზრება გამოთქვა: „შემთხვევითი არ არის, რომ ბერძნულ-რომაული კულტურის უდიდესი შემორჩენილი ძეგლი კოლისეუმი - ანტიკური სამყაროს სტადიონი „იანკი“. ამ მოსაზრებით სმითი სპორტისა და კულტურის ერთობლიობაზე საუბრობს, აგრეთვე მან ხაზი გაუსვა ოლიმპიური თამაშების მნიშვნელობას. „ასოშიეტედ პრესი“ ყველაზე მეტ სპორტულ კომენტატორს სწორედ ოლიმპიურ თამაშებზე გზავნის.

ქართველებს განსაკუთრებული სიახლოვე ოლიმპიურ თამაშებთან ჯერ კიდევ იმ დროიდან ჰქონდათ, როდესაც ქართველმა მოქანდაკე გიორგი შხვაცაბაიამ ბრინჯაოს ქანდაკება „მშვიდობის ჩირაღდანი“ ოლიმპიადის ფუძემდებლებს უსახსოვრა. 1992 წელს ძეგლი „მშვიდობის ჩირაღდანი“ ძველ ოლიმპიაში აღიმართა. (ნოდარ გუგუშვილი - „ოლიმპიური ენციკლოპედია“).

2008 წლის პეკინის ოლიმპიური თამაშები კი ქართველი გულშემატკივრის თვალს ჯერაც არ დავიწყებია. აგვისტოს პერიოდში მიმდინარე საომარი მდგომარეობიდან გამომდინარე, სპორტის მოყვარული ქომაგი ოლიმპიადის მიმდინარეობაზე ინფორმაციას, ძირითადად, გაზეთიდან ეცნობოდა. გთავაზობთ 2008 წლის აგვისტოს გამოშვებების თვისებრივ კონტენტ ანალიზს ქართულ სპორტულ პრესაში. გამომდინარე იქიდან, რომ ყოველდღიური ქართული სპორტული გაზეთები ძირითადად ნიუსური ხასიათისაა, დაკვირვებისთვის ავიღე ორი ვრცელი გამოშვება: „სარბიელი“ და „ლელო“. ორივეს ფასი 50 თეთრი იყო 2008 წელს და ორივე გაზეთი კვირა დღის გარდა იბეჭდებოდა ყოველდღიურად. ვინაიდან გაზეთის ფასი საქართველოში მაცხოვრებელი ადამიანისთვის მისაღები იყო და ორივე გაზეთი გამოირჩეოდა სტატიების ანალიტიკური გარჩევით და ამავდროულად მათი სიუხვით, ჩნდება ლოგიკური ვარაუდის საფუძველი, რომ სპორტის მოყვარული გულშემატკივარი სიღრმისეულ ინფორმაციას სპორტზე სწორედ ამ ორი გაზეთის მეშვეობით

მიიღებდა და არა სხვა სპორტული გაზეთებიდან, რომელთა ფასიც როგორც მინიმუმ არ ჩამოუვარდება ზემოთ ხსენებული გაზეთების ფასს.

1. ისტორიული კონტექსტი

თანამედროვეობის პირველი ოლიმპიური თამაშები 1896 წელს ჩატარდა. თურქეთისგან ახლად გათავისუფლებულ საბერძნეთს კვლავ სურდა ძველი დიდების დაბრუნება. ამაში მას რუმინეთში მცხოვრები ბერძენი მილიონერი ევანგელოს ცაპასი დაეხმარა. ცაპასმა საბერძნეთის ხელისუფლებას 600 000 დრაჰმა გადაუხადა, რათა თანამედროვეობის პირველი ოლიმპიური თამაშები ჩატარებინა. საბერძნეთის ხელისუფლებამ კარგად განსაზღვრა ოლიმპიური თამაშების მნიშვნელობა და კვლავ დაუბრუნა საკუთარ ქვეყანას ძველი დიდება და სახელი მსოფლიოში. („ოლიმპური ენციკლოპედია“ - ავტორ-შემდეგენელი ნოდარ გუგუშვილი)

ოლიმპიური თამაშები რომ დიდი მნიშვნელობის მატარებელია, ამაზე უკვე ვისაუბრეთ. გამოვყოფდი საქართველოსთვის განსაკუთრებული მნიშვნელობის ოლიმპიადას, რომელიც 2008 წლის ზაფხულში ჩინეთის დედაქალაქ პეკინში ჩატარდა. ეს ოლიმპიადა საინტერესოა იმიტომ, რომ მისი დაწყების თარიღი 8 აგვისტო საქართველო-რუსეთის ომის დაწყების თარიღს ემთხვევა. ქართველ ოლიმპიელებს მძიმე სოციალური ფონის მიუხედავად თავის ხელში აყვანა და საკუთარი ქვეყნის ღირსების დაცვა ევალებოდათ.

ოლიმპიადაზე საქართველოს 35-მა სპორტსმენმა სპორტის 11 სახეობაში მიიღო მონაწილეობა და 6 მედალი მოიპოვა. ოლიმპიადაზე 204 მონაწილე ქვეყნიდან საქართველომ 27-ე ადგილი დაიკავა. გამომდინარე იქიდან, რომ აღნიშნული ოლიმპიადის დაწყების თარიღი საქართველო-რუსეთის საომარი სიტუაციების დაწყების თარიღს დაემთხვა (8 აგვისტო), საინტერესოა, ქართულ სპორტულ ბეჭდურ მედიაში შეინიშნებოდა თუ არა პოლიტიკური აქცენტები ოლიმპიადაზე წერისას.

2. თეორიული ჩარჩო

გამომდინარე იქიდან, რომ ჩემი კვლევა პოლიტიკურ აქცენტებთან არის დაკავშირებული, რომელიც მკითხველზე გავლენის მომხდენი შეიძლება აღმოჩნდეს, ამიტომ, კვლევის მთავარ მეთოდად ფრეიმინგის თეორიას ვირჩევ. ხშირად ფრეიმებს დაფარულად გადააქვთ ინფორმაცია, ხშირად კი პირიქითაც ხდება, როდესაც შეგნებულად ხდება ამა თუ მ ფრეიმის შერჩევა და საზოგადოებამდე გამიზნულად მიწოდება.

ფრეიმინგის ეფექტი წინასწარი კონტექსტის გავლენას გულისხმობს აღქმისა და შეცნობის სისწრაფეზე. ფრეიმინგი მედიაზემოქმედების მეცნიერული შესწავლის პოპულარული მიმართულებაა. მას შეუძლია წინასწარ განსაზღვოს ადამიანის ქცევა. მისი ზემოქმედების შედეგად შესაძლებელია, ინდივიდმა გარკვეული ქმედება ჩაიდინოს. მკვლევარები ფრეიმინგის ეფექტზე საუბრობენ, როგორც მასმედიის ზემოქმედების ერთ-ერთ რეალურ ასპექტზე. („ჟურნალისტიკა“- მარინე ვეკუა; ჟილ რუე გვ.119).

ფრეიმინგი მიუთითებს, იმაზე თუ როგორ არის სტრუქტურირებული საკითხები და მოვლენები და რა შინაარსობრივი დატვირთვა ენიჭება მათ. (Reese, 2007). როგორც (Tuchman, 1978) ამტკიცებდა ჟურნალისტები გაუთვითნობიერებლად ქმნიან ფრეიმებს ამბების გადმოცემისა და მათი საზოგადოების მიერ განსახილველ მოვლენად გარდაქმნის დროს. გარკვეულ საკითხს ფრეიმები კონკრეტულ მნიშვნელობას სძენენ ინტერპრეტაციის, ხაზგასმის და გამორიცხვის მეთოდებით. (Carragee&Roefs, 2004). როგორც ენთმანი განმარტავს ფრეიმინგის ორი დონე არსებობს : გონებაში გამჯდარი პრინციპები და ახალი ამბების ტექსტის პარამეტრები. (Entman,1991). ინფორმაციის მომზადებისა და მისი საზოგადოებისთვის მიწოდების პროცესში ფრეიმინგის მეთოდით ჟურნალისტები არჩევენ და განსაკუთრებით ხაზგასმით გამოყოფენ იმ მოვლენებს, რომელზეც სურთ ყურადღება გაამახვილებინონ აუდიტორიას.

ნებისმიერი მოვლენის გაშუქება და ნებისმიერ მოვლენაზე თხრობა შესაძლებელია მასზე ფოკუსირების გზით. ფრეიმის ნიშნავს ადამიანის ინდივიდუალური გამოცდილების ორგანიზებას. (Media Effects- Jennings Bryant and Mary Beth Oliver)

<https://ru.scribd.com/doc/248068767/Jennings-Bryant-Mary-Beth-Oliver-Media-Effects-Advances-in-Theory-and-Research-2009>

3. კვლევის დიზაინი

ჩემი კვლევისთვის მთავარი კითხვები არის :

როგორ აშუქებენ ოლიმპიადას ქართულ სპორტულ პრესაში?

სპორტული საკითხების გაშუქების პროცესში რა გავლენას ახდენს საომარი ვითარება ქვეყანაში ?

ჰიპოთეზა :

გამომდინარე იქიდან, რომ საქართველოს მიმართ არაკეთილგანწყობილი ქვეყნები ხშირად სარკაზმულად მოიხსენიება ქართულ სპორტულ პრესაში, წესით, 2008 წლის 8 აგვისტოს შემდგომ ქართულ სპორტულ პრესაში უნდა ველოდოთ მწვავე პოლიტიკურ აქცენტებს, ვინაიდან 8 აგვისტოს პეკინის ოლიმპიადასთან ერთად საქართველო-რუსეთს შორის ომი დაიწყო.

კვლევის მიზანია ქართულ სპორტულ პერიოდულ პრესაში ანალიზი ჩაატაროს 2008 წლის აგვისტოს პერიოდში მოძიებული მასალების მიხედვით. საინტერესოა, ახერხებდნენ თუ არა ჟურნალისტები მძიმე სოციალური ფონის მიუხედავად პროფესიონალიზმის შენარჩუნებას, თუ იყო პოლიტიკური აქცენტები სპორტზე წერისას. ამის გასარკვევად დაკვირვების ობიექტად ვიღებ ორ ვრცელ სპორტულ გამოშვებას. კვლევის დაკვირვების საგანი იქნება სპორტული გაზეთი „ლელო“ და ამავე ხასიათის მქონე გამოშვება „სარბიელი“. აღნიშნული სპორტული გამოშვებები შეირჩა იმის გათვალისწინებით, რომ მათ აქვთ უპირატესობა სტატიების რაოდენობის მიხედვით სხვა ქართულ სპორტულ გამოშვებთან შედარებით . ამასთანავე აქ სტატიები სიღრმისეულადაა განხილული და თითოეულ სპორტულ ასპექტზე გვხვდება ანალიზი.

გამომდინარე იქიდან, რომ ქართველები ემოციურ ადამიანებად მოიაზრებიან, საინტერესოა, ასეთ პერიოდულ სპორტულ პრესაში მომუშავე

ადამიანები ახერხებდნენ თუ არა 2008 წლის უმძიმეს პერიოდში კონცენტრაციის მთლიანად სპორტზე გადატანას.

კვლევის ამოცანების შესასრულებლად საჭირო გახდა გარკვეული მეთოდოლოგიების გამოყენება. მოძიებულ მასალებზე დაკვირვება შესაძლებელი გახდა ფრეიმინგის თეორიის მიხედვით. თვისებრივი კონტენტ ანალიზის საშუალებით კი კვლევისთვის მნიშვნელოვან დეტალებს გაუკეთდა ანალიზი. რაოდენობრივმა კონტენტ ანალიზმა საშუალება მომცა დათვლადი გამეხადა სტატიების რაოდენობასთან მიმართებით რამდენ პროცენტს შეადგენდა პოლიტიკური ხასიათის სტატიები 2008 წლის აგვისტოს თვეში. ხოლო ჩატარებულმა სტრუქტურულმა სიღრმისეულმა ინტერვიუმ გამოავლინა სპორტული საკითხების გაშუქების ექსპერტთა განსხვავებული მოსაზრებები. ლიტერატურის მიმოხილვით კი აქამდე ჩატარებულ მსგავს თემატიკას გაუკეთდა ანალიზი ისტორიულ კონტექსტში.

კვლევისთვის გამოკითხული ექსპერტები სპორტული საკითხების გაშუქებით წლებია დაკავებულნი არიან. შერჩეული ექსპერტები წარმოადგენენ როგორც სპორტულ პრესას, აგრეთვე ტელევიზიას, რადიოს და ინტერნეტ გამოშვებებს. ვფიქრობ ეს მრავალფეროვნება კვლევით დაინტერესებული საზოგადოებისთვის მნიშვნელოვანია, რადგან ფართო წარმოდგენას შეუქმნის მკითხველს.

4. ლიტერატურის მიმოხილვა

1996 წელს სპორტული პრესის საერთაშორისო ასოციაციის პრეზიდენტი თოგაი ბაიათლი თბილისს ესტუმრა. მან ისაუბრა საერთაშორისო სპორტული მოვლენების სრულყოფილად გაშუქების მნისვნელობაზე. მისი თქმით საქართველო კავკასიის სამ სახელმწიფოს შორის ყველაზე კარგად მუშაობს სპორტული ჟურნალისტიკის სფეროში. სწორედ ამიტომ, იმ დროისათვის სპორტულ ჟურნალისტიკა ასოციაციის პრეზიდენტს- ელგუჯა ბერიშვილს სპორტული პრესის საერთაშორისო ასოციაციის კოორდინატორობა დაევა კავკასიის და შუა აზიის ქვეყნებზე. (ალეკო ცქიტიშვილი. გაზეთი „რეზონანსი“ 1996წ. 20-21 იანვარი.)

საქართველოს მედიაწრეებში გავრცელებული ინფორმაცია, რომ სპორტული ჟურნალისტიკა ყველაზე მეტადაა თავისუფალი სახელისუფლებო თუ სხვა სახის გავლენებისგან. შესაბამისად, უფრო პროფესიონალური, მძაფრი და სამართლიანია. ქართულ სპორტულ პრესაში იკვეთება ორი ძირითადი პრობლემა : ქსენოფობია და რუსოფობია. მაგალითად, როდესაც ალან მაგოევის შემენით მადრიდის „რეალი“ დაინტერესდა, ქართულმა სპორტულმა მედიამ ღია წერილი მიწერა სამეფო კლუბის ხელმძღვანელობას - ეგ ოსი სეპარატისტი „რეალში“ როგორ უნდა თამაშობდეს, ან რუსს რა უნდა ესპანეთის უპირველეს კლუბშიო. შემდგომ უკვე გასაგები ხდება, რატომ მოიხსენიებენ რუსეთში მოსკოვის „სპარტაკის“ ქართველ ფეხბურთელს ჯანო ანანიძეს მხოლოდ სახელით. იყო დრო, როდესაც ქართულმა სპორტულმა მედიამ გალის გუნდის გამარჯვების სედეგად წარმოქმნილი ინციდენტი იმდენად გააბუჟა, რომ თბილისში ხალხს რამდენიმე დღე ეგონა, სტადიონზე ქართველები დახოცეს. ეს იყო გადაუმოწმებლად გაშვებული ინფორმაცია და ჟურნალისტების ზერელე მიდგომა პროფესიულ საკითხთან. ერთ-ერთმა ქართველმა ჟურნალისტმა სამუელ ეტოოზე დაწერა - „ამ ფეხბურთელს რომ ვუყურებ, დარვინის თეორია ადამიანის მაიმუნისგან წარმოშობის შესახებ სიმართლე მგონიაო.“ მოყვანილი

მაგალითები ადასტურებს აზრს, ქართული სპორტული მედიის ზედაპირულობასა და ქსენოფობიაზე. (რომან აფაქიძე. ჟურნალი „ათიანი“ 2010წ)

2017 წელს სპორტული მედია გიგანტი „იესპიენი“ დადანაშაულებულ იქნა პოლიტიკურ სიმპათიებში . მას შემდეგ რაც იესპიენმა გამოაცხადა ფართო დათხოვნა სამსახურიდან იმ ადამიანების რომლების დიდი ხნის განმავლობაში მუშაობდნენ , მაყურებლის ნაწილმა მომხდარ ფაქტს კულტურული დაყოფის და მსოფლიოში არსებული ღირებულებების შელახვით რეფლექსია უწოდა

And ESPN has had no shortage of political story lines to explore lately, after quarterback Colin Kaepernick knelt during the national anthem in protest of what he saw as widespread American racism, the United States women’s soccer team and women’s hockey team raised issues of equal pay in labor disputes, and several members of the New England Patriots declined an invitation to the White House.

In some cases, ESPN has been accused of putting a thumb on the scale of social debates that are not settled. A galvanizing incident for critics was Caitlyn Jenner’s winning the Arthur Ashe Courage Award at the ESPYs, ESPN’s annual award show, in 2015, after Ms. Jenner, an Olympic gold medalist in the decathlon, announced she was transgender.

დონალდ ტრამპის გაპრეზიდენტების შემდგომ , ზოგი კონსერვატორი ამერიკის შერთებულ შტატებში სპორტულ მეინსტრიმ მედიას ანტი ტრამპის და ასევე მემარცხენე-ლიბერალური დისკურსის გამტარობაში ადანაშაულებენ . რამდენი სპორტული ჟურნალისტი გინახავთ ტვიტერზე რომელიც ტრამპს იცავს ? მე არცერთი . დარწმუნებული ვარ , არიან რამდენიმე ჟურნალისტი მეინტრიმ მედიის გარეთ , რომლებმაც ხმა მას მისცეს , მაგრამ დიდი წნეხის გამო საჯაროდ არ გამოაქვთ.
<https://theringer.com/how-sportswriting-became-a-liberal-profession-dc7123a5caba>

მაგალითად იესპიენს და მისი ლიბერალურ განხადებებს აკრიტიკებენ. „რატომ გახდა იესპიენი მემარცხენე და გადასცა ჯილდო ქეთლინ ჯენნერს რო გახდა ქალი, ზეიმით

აღნიშნავდა მაიქლ სემის ვაჟკაცობას რომელმაც ქამინგ აუთი გააკეთა რომ ის გეია ,თითქოს ის იყოს თანამედროვე ჯგევი რობინსონი და ამ ყველაფერს აშუქებდა კოლინ კაეპერნიკი თითქოს ის იყო თანამედროვეობის როზა პარქსი ?“ - ფოქს სპორტის კოლუმნისტი კლეი ტრევისი თავის ბლოგზე <https://www.outkickthecoverage.com/espn-moves-left-wing-so-ceo-can-run-for-president-032917/> „იყო დრო როდესაც თუ შენ აქვეყნებდი თავის ლიბერალურ შეხედულებებს რასაზე, კლასზე ,გედერზე და შრომით პოლიტიკაზე ხდებოდა დუბლირებული სოციოლოგი . დღევანდელ დღეს ,მსგავსი შეხედულებები გახდა როგორც სამსახური .“ „ დღეს ერთგვარი სოციალური ხარკი გაქვს გადასახდელი შენი კონსერვატორობისთვის. „- აცხადებს The Ringer ედიტორი ბრაიან კურტისი <https://www.theguardian.com/sport/blog/2017/apr/06/sports-media-left-wing-politics-espn-fox-sports>

„ თუ შენ სპორტს უდგები როგორც თვითმყოფად სამყაროს , რომელსაც დანარჩენი სამყაროსგან გამდგარია შენ აუცილებლად კონსერვატორის იარლიყს გაკერებენ „ კრეიგ კალკატერა NBC - ის ჟურნალისტი <https://theringer.com/how-sportswriting-became-a-liberal-profession-dc7123a5caba>

Alan Tomlinson, Christopher Young 2006 წლის კვლევაში „ეროვნული იდენტურობა და გლობალური სპორტული ღონისძიებები: კულტურა, პოლიტიკა და სპექტაკლი ოლიმპიურ თამაშებსა და ფეხბურთის მსოფლიო თასზე“ საუბრობენ უდიდესი სპორტული ღონისძიებების მნიშვნელობაზე. ავტორებმა შეისწავლეს ოლიმპიური თამაშებისა და ფეხბურთის მსოფლიო ჩემპიონატის პოლიტიკური, იდეოლოგიური, ეკონომიკური და კულტურული გავლენები. ისინი საუბრობენ ამ ორი უდიდესი მნიშვნელობის სპორტულ ღონისძიებაზე, რომელთა როლი დღითიდღე უფრო მზარდი ხდება. ამ ღონისძიებებზე ეროვნული იდენტობათა გრძნობები მეტად ძლიერდება პოლიტიკური იდეოლოგიის გათვალისწინებით. რაც შეეხება ჩემპიონატის გახსნის ცერემონიალს, ის ასახავს მასპინძელი ქვეყნის კულტურას და გახსნას მსოფლიოს ნებისმიერ ქვეყანაში უდიდესი მნიშვნელობა გააჩნია. ავტორების თქმით მედიას

საზოგადოება ქმნის, შესაბამისად მედია ვალდებულია მათ ემსახუროს და დაიცვას თითოეული გულშემატკივრის ინტერესები.

<http://libgen.io/book/index.php?md5=C90EE5EAE4616BADA2F228FFFAECE26F>

Dave zirin-ის წიგნი „სპორტული საზოგადოების ისტორია ამერიკის შეერთებულ შტატებში“ ეხება 250 წლიან პოლიტიკას ბული-ლოდინიდან ბარი ბონდამდე. ავტორის აზრით სპორტი არასდროს არ არის მხოლოდ თამაში, ის აგრეთვე ასახვასაც გულისხმობს და პოლიტიკური კონფლიქტების აკრძალვას მოითხოვს სპორტში . ეს ის პოლიტიკური კონფლიქტებია, რომლებიც საბოლოო ჯამში ამერიკულ საზოგადოებას ქმნის. წიგნში მოყვანილია მაგალითი იმის შესახებ თუ რა მწვავე შედეგის მომტანია პოლიტიკის ჩარევა სპორტში. დეპრესიის მძვინვარების შუაგულში ა.შ.შ-ის ოლიმპიური ნაკრების თითქმის ყველა შავკანიანი სპორტსმენი არ იყო დაშვებული ოლიმპიადაზე. სპორტსმენებმა გამართეს Counter Olympics, სადაც მონაწილეთაგან მესამე იყო აფრიკული წარმოშობის ამერიკელი. ავტორი სპორტის გაშუქებისასაც მოითხოვს პოლიტიკური საკითხების აკრძალვას, ვინაიდან სპორტი სპეციფიკური სფეროა, რომელსაც შესაბამისი სეგმენტი კითხულობს. ავტორი გვპირდება, რომ წიგნის წაკითხვის შემდგომ იმავე თვალთ ვედარასოდეს შევხედავთ სპორტს, რა თვალთაც ამ წიგნის წაკითხვამდე ვუყურებდით.

<http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=D0ABA515FE1043B21F75E421FE2B87C5>

პროფესორი Jeffrey Montez de oca თავის 2013 წლის ნაშრომში „დისციპლინა და ინდულგენცია : ცივი ომის დროს კოლეჯის ფეხბურთი, მედია და ამერიკული გზა“ საუბრობს ცივი ომის საწყის 1947-1964 წლების პერიოდზე. ჯეფრი მონტე-დე ოკა ნაშრომში საუბრობს კოლეჯის ფეხბურთის, როგორც იმ დროისათვის განსაკუთრებულად პოპულარული კულტურის შესახებ. ავტორის თქმით ამერიკის

შეერთებულ შტატებში კოლეჯის ფეხბურთი შეიქმნა ეთიკურ სივრცეში, პატრიოტული მოტივით. აქ მამაკაცებს შეეძლოთ წარმოედგინათ თავი, როგორც საკუთარი მოქალაქეების ცივი ომის სახელმწიფო. ცივი ომის მედიაზე დაკვირვებით ინკლუზიური და დისციპლინური შეფასებით ჩნდება სპორტის, უმაღლესი განათლების, მედიისა და მილიტარიზმის პერიოდული ინსტიტუციური კავშირები. რაც თავის მხრივ ბადებს საფუძვლიან ეჭვს და შემდგომ უკვე ადასტურებს კავშირებს დღევანდელ ტერორიზმსა და თანამედროვე სპორტულ მედიას შორის. ავტორმა საბოლოო ჯამში მაინც ამხილა სპორტული მედიის კავშირები პოლიტიკურ მხარესთან და ამით გამოწვეულ შესაძლო საფრთხეებზეც ისაუბრა.

<http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=9FA694C35E01DF8F539F8AB88F59F83E>

Tom Evans, Petros Iosifidis და Paul Smith 2013 წელს აქვეყნებენ კვლევას სახელწოდებით: „ტელევიზიის სპორტის უფლებათა პოლიტიკური ეკონომიკა“. ნაშრომში საუბარია არა სპორტისა და პოლიტიკის საკითხების შესახებ ცალ-ცალკე, არამედ ტელევიზიის სპორტულ პოლიტიკაზე. ავტორები ხსნიან სპორტის სოციალურ და პოლიტიკურ ღირებულებებს და მოგვითხრობენ უფასო საჰაერო სპორტული მაუწყებლობის მნიშვნელობაზე. ძირითადი სპორტული ღონისძიებების ხელმისაწვდომობის დებულების განხილვის შემდეგ მკვლევარები ცალკე თავად განიხილავენ სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკას, რაც Chardi-სა და Mhiripiri-ის საერთო ნაშრომშიც ვრცლადაა გადმოცემული.

<http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=329EF099A8B78F8E588FB8D14D6E88D3>

Tendai Chardi და Nhamo A. Mhiripiri 2014 წლის კვლევაში : „აფრიკული ფეხბურთი, იდენტობის პოლიტიკა და გლობალური მედიის ნარატივები: 2010 წლის ფიფას მსოფლიო ჩემპიონატი“ საუბრობენ როგორც მსოფლიო ჩემპიონატის, ასევე აფრიკაში ამ ჩემპიონატის ჩატარების მნიშვნელობაზე. ავტორებმა განიხილეს, ის იდენტობის პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც აფრიკელი ერი დასაბამიდან დღემდე შრომასა და მონობაში იყო და 2010 წლის მსოფლიო ჩემპიონატმა მათ მისცა კარგი საფუძველი

მსოფლიოს თვალში წარმოჩენილიყო საკუთარი კულტურითა და იდენტობით. საფეხბურთო ტრიბუნა მათი გამოხატვის თავისუფლების საშუალებად იქცა და ფეხბურთის ქომავს აფრიკის 2010 წლის მსოფლიო ჩემპიონატმა აფრიკული „ვუვუზელა“-თიც დაამახსოვრა თავი, რომლის მსგავსი აქამდე არსად ეხილათ. ნაშრომში განხილულია იმ პერიოდის ევროპული მედიის დამოკიდებულებები და აფრიკული მედიის, კერძოდ ნიგერიისა და სამხრეთ აფრიკის თავისებურებები. სამხრეთ აფრიკაში მედია ორად იყო გახლეჩილი, ხოლო ევროპული გამოშვებები ღმობიერებით გამოირჩეოდნენ მსოფლიო ჩემპიონატის აფრიკაში ჩატარების საკითხით. ეს ის შემთხვევა იყო, როდესაც პოლიტიკის გარკვეული დოზით ჩარევამ სპორტში დადებითი კვალი დაამჩნია როგორც ფეხბურთს, ასევე აფრიკელ ხალხს, რომელსაც დაეხმარა იდენტობის პოლიტიკის გატარებაში.

<http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=52F8577082430B4F753303E776D4609E>

Harris და Luke 2015 წლის კვლევას აქვეყნებენ სახელწოდებით „ბრიტანეთი და ოლიმპიური თამაშები, 1908-1920: პერსპექტივები მონაწილეობისა და თვითმყოფადობის შესახებ“. კვლევაში აღწერლია ლონდონის 1908, სტოკჰოლმის 1912, ბერლინის 1916 და ანტვერპენის 1920 წლის ოლიმპიადები და ბრიტანეთის მისწრაფებები ჩამოთვლილ ოლიმპიურ თამაშებზე. განსაკუთრების საინტერესო აღმოჩნდა მიტოვებული ბერლინის 1916 წლის ოლიმპიადის აღწერა. როგორც ჩანს სპორტული ბეჭდური მედია ვერ გაეცა გარკვეული სახის პოლიტიკურ დამოკიდებულებებს. სწორედ ბეჭდური მედიის მიერ გამოკვლეულ წყაროებზე დაყრდნობით ავტორებმა წარმოადგინეს მოსაზრებები, რომლებიც ეხება ინგლისის, შოტლანდის, უელსისა და ირლანდიის სურვილებს, რომლებიც ასახავს ბრიტანეთის როგორც სპორტულ, ასევე პოლიტიკურ შეხედულებას გერმანიაზე. აღნიშნული ეპოქის დროს დიდი სამხედრო დაპირისპირების ფონზე, ერობნული თვითმყოფადობისთვის ბრძოლა აისახა ქვეყნის სპორტულ მისწრაფებებზეც. როგორც გამოჩნდა ომმა უდიდესი როლი ითამაშა ქვეყნის სპორტულ პერსპექტივებზე. მან მხოლოდ სპორტში კი არ შეაღწია, არამედ სპორტულ ბეჭდურ მედიაშიც კი იპოვა ადგილი.

<http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=C91E29023F69F4F4EB0C89847C0BBB8D>

Barri Houlihan ავტორია 2005 წლის ნაშრომის „ელიტარული სპორტის განვითარების პოლიტიკის შემუშავება და პოლიტიკური პრიორიტეტები“. სადაც ის განიხილავს ელიტარული სპორტის განვითარების პოლიტიკას და სხვა მნიშვნელოვან სპორტულ პოლიტიკური საკითხებს. ავტორი სპორტულ ელიტარულ მიღწევებთან დაკავშირებულ პრობლემებსა და დაპირისპირებებზე საუბრობს. მას აინტერესებს თუ რატომ უჭირთ მთავრობებს ელიტარულ სპორტში ინვესტიციის ჩადება. საკითხი მნიშვნელოვანია, გამომდინარე იქიდან, რომ პრიორიტეტული დაფინანსებისთვის ხდება ინდივიდუალური სპორტის სახეობის შერჩევა, მაგალითად: სავლე მძლეოსნობა ან ნაოსნობა. პოლიტიკური შეხედულებების მიხედვით, გავლენის ქვეშ ექცევა სპორტი, რომლის გარკვეული ასპექტი ზარალდება, გარკვეული ნაწილი კი სარგებელს იღებს აქტიური პოლიტიკური ჩარევის შედეგად.

<http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=7A875693E9D9DD526B727A06D0DB1F3A>

Eididh Macrae 2016 წლის ნაშრომში „ვარჯიში ქალთა სიცოცხლის ციკლში ბრიტანეთის 1930-1970 წლების მიხედვით“ განიხილავს სპორტის როლს ქალთა ცხოვრებაში. კვლევაში ნაჩვენებია გენდერული ბარიერები, რამაც გარკვეული გავლენა მოახდინეს ქალთა სპორტულ ცხოვრებაზე. „სპორტული“ ქალები გამუდმებით ცდილობენ საკუთარი სპორტული იდენტურობის შენარჩუნებას. კვლევამ აჩვენა, რომ ფიზიკურად და სოციალურად ძლიერი ქალები ბევრად უფრო წარმატებულები არიან, მათ სპორტი ეხმარებათ საზოგადოებაში კომფორტული იმიჯის შესანარჩუნებლად და მთლიანობაში მათი სიცოცხლის ციკლი აყალიბებს ახალ ასპექტს, ქალთა გამოცდილებას.

<http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=E78CDA6F605CC9DA5E889744F2374444>

Andrei S. Markovits, Lars Rensmann 2010 წელს აქვეყნებენ ნაშრომს „სათამაშო მსოფლიო: როგორ გარდაიქმნება სპორტი პოლიტიკასა და კულტურაში“. ავტორები წერენ სპორტის გავრცელების გავლენაზე, თუ როგორ იჭრება სპორტი გულშემატკივრის ცხოვრებაში და როგორ ამყარებს თითოეულის ცხოვრებაში კოსმოპოლიტურ სამყაროს. სპორტი 21-ე საუკუნეში საერთო, მამოძრავებელ ძალა გახდა, რომელიც ნებისმიერი ეროვნების ადამიანს შეუძლია გაიგოს. ამის გაგებაში გულშემატკივარს სპორტული ჟურნალისტი ეხმარება, რომლის კერძო ინტერესები უცნობი უნდა დარჩეს ქომაგისთვის.

<http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=71F223E9DE5834667B4332FA63325EC8>

„გერმანიის სპორტის, დოპინგისა და პოლიტიკის: შესრულების გაფართოების ისტორია“ - ამ სახელწოდებით 2015 წელს Becker, Christian, Kruger, Michael, Nielson, Stefan აქვეყნებენ საერთო ნაშრომს. კვლევაში განხილულია ცივი ომის ეპოქაში დოპინგის მოხმარების საკითხები. ცივი ომის ეპოქაში, სპორტი არა მხოლოდ ერის სახელმწიფოსა და ძალაუფლების სიმბოლო იყო, არამედ პოლიტიკის ზოგიერთ იდეოლოგიურ სისტემას წარმოადგენდა. აღმოსავლეთმცოდნეობის წარმატებებით, ბევრი აღმოსავლეთ გერმანიის სპორტსმენს მიეცა ანაბოლური სტეროიდები საკუთარი ქვეყნის სპორტის ფედერაციის მიერ. დოპინგის პროცესში გერმანიაში 1990 წლამდე გერმანიის მედიის მიერ გამოვლენილი დოპინგის გამონათქვამები სპორტისა და პოლიტიკის გაერთიანებაზე ხშირი იყო. რაზეც პასუხების შემდეგ პარლამენტმა ვეტო დაადო. რითაც დააცალკევა ერთმანეთისგან სპორტი და პოლიტიკა.

<http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=21306EF6E4D50B14221937409F1A3862>

Roger Mosey კვლევაში „ცოცხალი სიმართლე: ახალი ამბები, სპორტი და პოლიტიკა BBC- ზე“ მეტად მნიშვნელოვან ასპექტს შეეხო. Mosey იყო რადიო „4-ის“ რედაქტორი 2012 წლის ლონდონის ოლიმპიური თამაშების ტრანსლაციისა. ავტორი არხის წუნზე საუბრისას მთავარ პრობლემად მიკერძოებულ, სწორხაზოვან გაცხადებებს ასახელებს. რაც აზარალებს სპორტის გულშემატკივრის ინტერესებს.

<http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=1B920ADEEDF8E58D96EE05C33ABB6E4C>

Helen Henskyj „ოლიმპიური მრეწველობის შიგნით: ძალა, პოლიტიკა და აქტივობა“ წერს ოლიმპიური მრეწველობის პერიოდსა და მედიის კონკურენციაზე. მკვლევარმა იკვლია ოლიმპიადის ბოლო მასპინძელი ქალაქებისგან ქრთამის საკითხები. მაშინ როდესაც კონკურენცია წმინდა პოლიტიკურ ჭრილში იყო ჩაერთო მედია საქმეში, რამაც უკვე გაზარდა საფრთხეები. დაპირისპირებაში ავტორმა ერთ-ერთი მთავარი როლი სწორედ მასობრივ საშუალებებს მიაკუთვნა.

<http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=654A3CBB0424020A6F046F1434304B0F>

„სპორტი და სხეულის პოლიტიკა იაპონიაში“ - ამ სათაურით აქვეყნებს 2013 წელს ნაშრომს Wolfram Manzenreiter. კვლევა ეხება იაპონიაში სოციალური სპორტის შესწავლას, რომელიც მოიცავს სხეულის კულტურას, პოლიტიკურ ეკონომიკას და პატივს ცემს სპორტის მაყურებლის ინტერესებს. მაყურებლის ინტერესების დაკმაყოფილება კი მედიასაშუალებებით მიიღწევა. მკვლევარი საუბრობს სპორტზე, როგორც მრავლის მომცველ ერთეულზე და ამავე დროს ყურადღებას ამახვილებს იმაზე, რომ არ დაზარალდეს გულშემატკივრის ინტერესები სპორტული საკითხების გაშუქებისას.

<http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=42DDFDFCBC7B23EBA161617EBAAB50CC>

Pierre Arnaud კვლევით „სპორტი და საერთაშორისო პოლიტიკა: ფაშიზმისა და კომუნიზმის გავლენა სპორტზე“ მნიშვნელოვან საკითხებს ეხება. ავტორი მოცემული კვლევით ახალ საკითხებს წამოჭრის. ფაშისტური და კომუნისტური ინსტიტუტების მიერ სპორტის ჩამოყალიბება განხილულია, როგორც პროპაგანდისტული და ფსიქოლოგიური ზეწოლის ძირითადი პოლიტიკური იარაღი.

სპორტი, როდესაც თავის საზღვრებს სცდება, შესაძლოა, მსგავსი ბინძური იარაღი გახდეს ნებისმიერ დროს, ნებისმიერ ეტაპზე. მნიშვნელოვანია სპორტისა და პოლიტიკის ერთმანეთისგან გამიჯვნა, რათა არ მოხდეს მსგავსი აღრევა ინტერესებისა. რაც შეეხება სპორტულ მედიას, ის ყოველთვის უნდა ეცადოს დარჩეს „საკუთარ კანში“

და არ გადავიდეს პოლიტიკურ ჭრილში, თორემ დიდია საშიშროება იმისა, რომ თავად მედია გახდეს წამქეზებელი მაყურებლის თვალში.

<http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=AE5AB5A8014059A7D13E564D1C0E6F08>

Charles Santo, Gerard Mildner „სპორტი და საჯარო პოლიტიკა: სოციალური, პოლიტიკური და ეკონომიკური პერსპექტივები“ საუბრობენ სპორტული მოვლენების გავლენაზე საზოგადოებაში. მის მრავალფეროვნებასა და მნიშვნელობაზე. ავტორების დაკირვებით სპორტი გავლენას ახდენს პოლიტიკურ, ეკონომიკურ და სოციალურ პერსპექტივებზე როგორც ქვეყნის შიგნით, ისე მის ფარგლებს გარეთ. ნასრომში შესულია თავი, რომელიც ეხება საკითხს, თუ როგორ უნდა განიხილოს პროფესიულ სპორტთან და საჯარო პოლიტიკასთან დაკავშირებული საკითხები.

არსებობს უხილავი კავშირი სპორტსა და საზოგადოებას შორის, ხოლო ამ კავშირის დარღვევა პოლიტიკური ჩარევის შედეგადაც ვერ ხორციელდება. მოყვანილია მაგალითი, რომელიც გვიცვენებს ბეისბოლში აფრიკული წარმოშობის ამერიკელების რიცხვის შემცირებას. ესაა პოლიტიკის სპორტში ჩარევის კიდევ ერთი დამადასტურებელი ფაქტი. საზოგადოებას თავად უნდა მიეცეს გააკეთოს თავისუფალი არჩევანი ვინ სურს იხილოს სპორტის დიდ ეკრანზე და ვის უგულშემატკივროს. პირიქით, როდესაც სპორტი ერევა პოლიტიკაში, ის დადებით კვალს ტოვებს მხოლოდ. მაგალითად, ოლიმპიური თამაშების ჩატარება მსოფლიო ეკონომიკას მნიშვნელოვან წინსვლას უქადის და მარკეტინგულ ძალისხმევებს აძლიერებს.

<http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=4C6A094388239AC4A575DF17B6973BF8>

Mahfoud Amara 2012 წელს აქვეყნებს ნაშრომს „ სპორტი, პოლიტიკა და საზოგადოება არაბულ სამყაროში“. კვლევა ეხება „პოსტკონფლიქტურ“ აღჭირში ფეხბურთისა და სპორტის საკითხები გამუქებას. ავტორი საუბრობს პოლიტიკურად დამაბულ სიტუაციებში სპორტის გამუქების სირთულესა და გამოწვევებზე. იმ პროვოკაციებზე, რომელსაც წესით სპორტულმა ჟურნალისტმა თავი უნდა აარიდოს. არაბულ სამყაროში სპორტული სამაუწყებლო ბაზარი გაიზარდა, ვინაიდან გაიზარდა მოთხოვნა. მოთხოვნა

კი თავის მხრივ მაყურებელთა რიცხვის მატებამ გამოიწვია. ამის ერთ-ერთ საბაზს კი სპორტული საკითხების დაბალანსებული გაშუქება წარმოადგენს.

<http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=6E5D2BB93BEE30EFA275009A797D4C19>

Helen Lovatt “სტატიუსი და ეპიკური თამაშები: სპორტი, პოლიტიკა და პოეტიკა” –ში წერს თითოეული ღონისძიების სტატუსზე თამაშებში. საინტერესოაა გადმოცემული ეროვნული იდენტობის საკითხი თამაშებში ომის დროს. ხოლო უფრო მნიშვნელოვნად ავტორი თხრობის კონტროლს მიიჩნევს. კვლევაში განხილულია უძველესი ეპიკური თამაშების თრადიციების გაშუქების საკითხი. ავტორმა წამოჭრა მძიმე სოციალური მდგომარეობის დროს გაშუქების კონტროლის საკითხი სპორტში.

<http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=CD25D97E0CA2327B70C38B5B0EDA723C>

აბსოლუტურად განსხვავებულ აზრზეა Varda Burstyn, რომლის კვლევაშიც „მამაკაცების რიტუალები: სპორტის კულტურა, მანიურობა, პოლიტიკა და კულტურა“ წერია, რომ სპორტი მხოლოდ ელიტის სოციალური წესრიგის შექმნას კი არ გულისხმობს, არამედ ის თანამედროვე პოლიტიკური ცხოვრების პოლიტიკური ძალაუფლებაცაა. ავტორი უშვებს იმ ფაქტს, რომ სპორტმა შესაძლოა შეითავსოს პოლიტიკური დატვირთვები.

თუ ასე მოხდება, მისივე დაშვებით, მედია აღარ იქნება ვალდებული სპორტული საკითხებს გაშუქებისას ერთმანეთისგან გამიჯნოს სპორტი და პოლიტიკა.

<http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=8D7A4D9CF87D81D1E6FC5CD741EC0824>

ბრიტანელი პროფესორი Garry Whannel 2016 წლის კვლევაში „ტელევიზია და ტრანსფორმაცია სპორტისა“ საუბრობს სპორტული გადაცემების მნიშვნელობაზე ტელევიზიასთან მიმართებაში. სპორტმა მნიშვნელოვანი როლი ითამაშა ტელევიზიის წარმოქმნასა და ზრდის პროცესში. ისეთმა შემთხვევითმა ძირითადმა მოვლენებმა, როგორცაა ოლიმპიური თამაშები და ფეხბურთის მსოფლიო ჩემპიონატი შეცვალა სატელევიზიო წესები. ამასთან ერთად შეიცვალა ტელევიზიის შემოსავალიც. ავტორის

აზრით სპორტულმა სამაუწყებლო ინოვაციებმა უნდა გაიარონ მუდმივი განახლება თავის მიმართვაში.

მე-20 საუკუნის მეორე ნახევარში ტელევიზიამ მოახდინა გავლენა სპორტზე. გამოიყო ორი ასპექტი : 1. ინსტიტუტები, რიტუალები; 2. გულშემატკივარი, სატელევიზიო აუდიტორია. 1980- იან წლებში მმართველი ორგანოები იძულებულები ხდებიან მოლაპარაკებები აწარმოონ ახალი მსოფლიო სპორტის აგენტებთან, სპონსორობასა და სატელევიზიო გარიგებების თაობაზე. ეს ფაქტი ნათლად მიუთითებს სპორტის გავლენას მედიაზე. ვინაიდან მედიის მიერ შესწავლილ ბაზარზე საგრძნობლად გაიზარდა სპორტული ღონისძიებებით დაინტერესებული ადამიანების რიცხვი.

https://www.jstor.org/stable/40375916?Search=yes&resultItemClick=true&searchText=Television&searchText=and&searchText=transformation&searchText=of&searchText=sports&searchUri=%2Faction%2FdoBasicSearch%3Fso%3Drel%26amp%3Bprq%3Dgarry%2Bwhannel%2B2016%26amp%3Bfc%3Doff%26amp%3Bhp%3D25%26amp%3BQuery%3DTelevision%2Band%2Btransformation%2Bof%2Bsports%26amp%3Bwc%3Don%26amp%3Bacc%3Doff&refreqid=search%3A1088144efefe4a09d0ff1ecbc37f8e4b&seq=1#page_scan_tab_contents

მკვლევარებმა Karin Bugel და Bram P.Buunk-მა სექსუალურ განსხვავებებზე კვლევისას დაადგინეს, რომ მამაკაცების უმრავლესობა ჟურნალებში კითხვისას ინტერესდებოდა სპორტული და კომპიუტერული საკითხებით, ხოლო ქალების დიდი ნაწილი ამას არასოდეს აკეთებდა. ქალთა ინტერესთა სფეროში ესტრადის ვარსკვლავები, მოდის ჩვენებები და ადამიანური ურთიერთობები ექცეოდა, სპორტი კი მათ ყურადღებას ვერ იპყრობდა.

https://www.jstor.org/stable/329055?Search=yes&resultItemClick=true&searchText=Karin&searchText=Bugel&searchUri=%2Faction%2FdoBasicSearch%3FQuery%3DKarin%2BBugel%2B%26amp%3Bfc%3Doff%26amp%3Bwc%3Doff%26amp%3Bhp%3D25%26amp%3Bprq%3DKarin%2BBugel%2Band%2BBram%2BP.Buunk%26amp%3Bso%3Drel&refreqid=search%3A24b78438f20e05cca0a0e0194a11c540&seq=1#page_scan_tab_contents

ტაილანდელ მამაკაცებზე დაკვირვებით ავტორი Pattana Kitiarsa გამოთქვამს მოსაზრებას, რომ „ნამდვილი სპორტული“ მამაკაცი ბუნდოვანია და პრობლემური. ქვეყნის მონოპოლიზებული საკაბელო ტელევიზიები კვირაში ერთხელ დღისით, ხოლო დამით მთელი კვირის განმავლობაში უჩვენებ სპორტულ გადაცემებს.

ტაილანდელი მამაკაცების ყურადღებას ტაილანდური კრივი იპყრობს, რაც ჟურნალებშიც დიდი სიხშირით იბეჭდება. ავტორის დაკვირვებით, ასეთი ადამიანები არ იღებენ ინფორმაციას მასშტაბურ საზოგადოებრივ სფეროებზე. სწორედ ამიტომ ახასიათებს მათ როგორც ბუნდოვან და პრობლემურ ადამიანებად.

<https://www.jstor.org/stable/j.ctt16gz5wr?Search=yes&resultItemClick=true&searchText=Pattana&searchText=Kitiarsa&searchUri=%2Faction%2FdoBasicSearch%3Fso%3Drel%26amp%3Bfc%3Doff%26amp%3Bprq%3D%2528sport%2529%2BAND%2Biid%253A%252810.2307%252Fi20072663%2529%26amp%3Bhp%3D25%26amp%3BQuery%3DPattana%2BKitiarsa%2B%26amp%3Bwc%3Doff&refreqid=search%3A10293829d6ad8cb5cf1674c2c195b6f0>

ამის საპირისპირო მნიშვნელობას იძენს Susan K. Morrissey-ის კვლევა. ავტორის დაკვირვებით ჯანმრთელობის ნერვულ დაავადებებზე გაკეთებულ რეკლამებს ხშირად სპორტული იერსახე ეძლევა. სპორტულ ჟურნალებში ხშირად საუბრობენ ფიზიკური და ნერვული ჯანმრთელობის მნიშვნელობაზე. საზოგადოებაში სპორტსმენების იდენტიფიცირება ხდება, როგორც საკულტო სხეულის, სილამაზით და სიცოცხლით სავსე. იმპერიალურ რუსეთში ჩატარებულმა კვლევამ აჩვენა, რომ ნერვული დაავადებების რეკლამებში სპორტსმენების აქტიურმა ჩაბმამ დადებითი შედეგები გამოიღო. ვინაიდან სპორტსმენი განასახიერებს ძლიერ ნერვებს, ძლიერი სულისა და სხეულის იდეალს ქმნის.

<https://www.jstor.org/stable/25746276?Search=yes&resultItemClick=true&searchText=Susan&searchText=K.Morrissey&searchUri=%2Faction%2FdoBasicSearch%3Fhp%3D25%26amp%3Bso%3Drel%26amp%3BQuery%3DSusan%2BK.Morrissey%26amp%3Bfc%3Doff%26amp%3Bwc%3Doff%26amp%3Bprq%3DSusan%2BK.%2BMorrissey&refreqid=search%3A6f11b6ef3fdd9679561bf3e376ed8a8d>

სპორტსმენების სიძლიერეს ბავშვებიც გამოარჩევენ და იდეალად აქცევენ მათ, რასაც Donna E, Alvemann, Yang, Colin Green-ის კვლევებიც ადასტურებს. მათი დაკვირვების შედეგად აღმოჩნდა, რომ ბავშვები კვირაში ერთხელ მაინც ეცნობიან სპორტულ სიახლეებს ჟურნალ-გაზეთებში. ყველაზე მარტივად კი სწორედ არასრულწლოვანი ასაკის ადამიანები ითვისებენ ახალი ამბების მიერ მიწოდებულ ფრეიმებს.

5. თვისებრივი კვლევა

5.1 გაზეთი „სარბიელი“ 2008 წლის აგვისტო

გაზეთი სარბიელის 2008 წლის აგვისტოს ნომრები 8 რიცხვამდე დიდად არ გამოირჩეოდა პოლიტიკური განცხადებებითა თუ მსგავსი მიკერძოებული საუბრით, თუნდაც სიმულვილის ენით. თუმცა, მიუხედავად ყველაფრისა იყო რამდენიმე ეპიზოდში ისეთი ფრეიმები გამოყენებული, რომლებიც სპორტის მოყვარულ გულშემატკივარს შეგნებულად, თუ გაუთვითცნობიერებლად გარკვეულ დამოკიდებულებას შეუქმნიდა. 2008 წლის 8 აგვისტოს ომი საქართველოსა და რუსეთს შორის დაიწყო. ამავე დღეს დაიწყო პეკინის რიგით 29-ე ზაფხულის ოლიმპიური თამაშები. საინტერესოა, რას წერს „სარბიელის“ რეპორტიორი 8 აგვისტოს ნომერში, მაშინ როდესაც ჯერ კიდევ არ იყო ცნობილი ომის დაწყების შესახებ, ვინაიდან გაზეთის ნებისმიერი ნომერი წინა დღით მზადდება დასაბეჭდად.

8 აგვისტოს სვეტში „დღეის პეკინი“ ავტორი წერს - „დღეს იწყება პეკინის ოლიმპიადი. ამბობენ, იქ ბუში და პუტინიც შეხვდებიან ერთმანეთსო . მე მახსოვს მოსკოვის ოლიმპიადის წინ როგორ გამოვიდა ტელევიზორში საფრანგეთის კომპარტიის ლიდერი ჟორჟ მარშე და გარემოს უქმნიდა მოსკოვის ოლიმპიადას, სადაც ბევრი ჩამოსული არასახელმწიფო დროშით, არამედ ოლიმპიური კომიტეტების აღმით გამოდიოდა. ამერიკა საერთოდ არ იყო. სხვებიც.

პოლიტიკა ძალიან ეხვევა ოლიმპიადას და საერთოდ ოლიმპიადებს. შეგვჭამა ამ პოლიტიკამ, ზოგადად და კერძოდ. გახსნის შოუ შთამბეჭდავი იქნება, არც ტერაქტები მოეწყობა. ტიბელები არ არიან ტერორის ხალხი. ზოგადად, სამყაროსთვის ოლიმპიადას ერთადერთი დანიშნულება აქვს, რომ მილიონობით ადამიანშიდადებითი ემოცია გამოიწვიოს. მაგრამ ეს ბუში და პუტინი რაღა შუაშია ვერ გავიგე.“

მთლიანობაში რომ ავიღოთ 8 აგვისტოს სვეტი კარგად ასახავს განსხვავებას სპორტსა და პოლიტიკას შორის. ავტორს არ სურს ყურადღება პოლიტიკურ პერსონებზე გადაიტანოს, ვინაიდან მიაჩნია, რომ სპორტის მოყვარული გულშემატკივრისთვის ოლიმპიადას ბევრად უფრო დიდი ინტერესი აქვს, ვიდრე ვთქვათ, პუტინისა და ბუში შეხვედრას. თუ 8 აგვისტოს დაბეჭდილ სვეტს დავეყრდნობით, წესით, გაზეთ „სარბიელის“ შემდგომ ნომრებში არ უნდა ველოდოთ რაიმე პოლიტიკური ნიშნით ან მინისებით დაწერილ სტატიებს.

იმავე დღის ნომერში დაბეჭდილი სტატია „ ჩიტის ბუდე დრაკონის ქვეყანაში“ შეეხება გარკვეულ წილად არასპორტულ თემატიკას. სტატიაში საუბარია ოლიმპიადის მასპინძელი ქვეყნის ლიდერ პარტიაზე - სოციალისტურზე . შემდეგ გრძელდება საუბარი ჩინურ ტელეპონებზე და ავტორი აყენებს მათი ხარისხიანობი საკითხს. ავტორისავე რცევით, ჩინური ტელეფონების შეძენისგან თავის შეკავება გვმართებს, რადგან მათი ხარისხი „ ჩინებული“ არ ყოფილა.

არჩილ გოგელია თავის წიგნში „ ასეთია სპორტული ცხოვრება“ შემდეგ რამეს წერს - „ ფეხბურთი სანახაობაა და იგი წმინდა სპორტულ მხარესთან ერთად უთვალავ სხვა კომპონენტსაც გულისხმობს. ამ კომპონენტებს შესაძლოა ჰქონდეთ ან არც ჰქონდეთ ფეხბურთთან კავშირი, მაგრამ მათი ერთობლიობა ქმნის სწორედ იმ ჯადოსნურ სპექტაკლს, რომლის ნახვასაც უთვალავი ადამიანი ესწრაფვის“. ვფირობ, ამ კომპონენტებში ბევრი რამის გაერთიანება შეიძლება, მაგრამ არ მგონია მასპინძელი ქვეყნის ტელეფონების ხარისხიანობა, ან მათი პოლიტიკური პარტიის იდეოლოგია ქმნიდეს იმ ერთობლიობას, რომლისკენაც უამრავი გულშემატკივრის ყურადღება იქნება მიმართული.

„სარბიელის“ შემდგომი ნომერში პირველ გვერდზე ჯარისკაცის ფოტოა წარწერით - „ომია, სისხლია, რუსია“. როგორც, ჩანს ამ სპორტულმა გაზეთმა შეიტყო ომის დაწყების თაობაზე 8-ში და ერთი გამოშვების შემდგომ დაარღვია თავისი სტილი, რომელიც აქამდე არაპოლიტიკური

იყო. თუ აქამდე „სარბიელისთვის“ გაუგებარი იყო ოლიმპიური თამაშების გაშუქებისას რატომ მახვილდებოდა ყურადღება ბუშისა და პუტინის შეხვედრაზე, ახლა თავად უმახვილებს ყურადღებას მკითხველს რთულ პოლიტიკურ საკითხებზე სათაურებით ; „ომი და ფეხბურთი“, „ვის სცალია კუპერის პრეზენტაციისთვის“ და სხვა მრავალი.

9 აგვისტოს ნომერში შეხვედებით შემდეგ ფრაზებს : საომარმა მოქმედებებმა ქართულ სპორტულ ცხოვრებასაც დაასვა დალი და დავით ყიფიანის სახელობის თასის ყაზბეგის გათამაშების განრიგი შეხვალა. ეს ცვლილებები, როგორც გითხარით, ქვეყანაში კონსტიტუციური წესრიგის აღსადგენად მიმდინარე სამხედრო მოქმედებების გამო მოხდა.“ აქვე წერენ- „ ისე კი, ჩვენს ქვეყანაში ომია და სულაც არ არის გამორიცხული, დღეს-ხვალ თბილისის საერთაშორისო აეროპორტი დროებით დაიხუროს კიდევ. ვნახოთ, ეგებ ასეთ ვითარებაში მწვრთნელის ჩამოსვლაც უდროოა, ახლა კონტრაქტებისთვის და მით უმეტეს პრეზენტაციისთვის არავის სცალია.“ ამ შემთვევაში ჟურნალისტი გაუთვითნობიერებლად აწვდის საზოგადოებას ფრეიმებს.

„საქართველო-რუსეთის კონფლიქტი ყაზანზე არ ვრცელდება“- ამ სათაურის ქვეშ არის ინტერვიუ, თუმცა იმის დადგენა თუ ვისთანაა ეს ინტერვიუ სპორტულ საკითხებში ბოლომდე გათვითცნობიერებულ ადამიანს შეუძლია მხოლოდ. ვინაიდან, არ ჩანს რესპონდენტის არც სახელი, არც გვარი. ტექსტიდან ვხვდებით, რომ ყაზანის „ რუბინის“ ქართველ ფეხბურთელს უსვამს შეკითხვებს ჟურნალისტი. თუმცა რა შეკითხვებს უსვამს ცალკე საკითხია. „შენ დაცვაში რა ადგილას თამაშობ?“ - მსგავსი შეკითხვა სპორტულმა ჟურნალისტმა რესპონდენტს არაფრის დიდებით არ უნდა მისცეს, ვინაიდან და რადგანაც სპორტული ჟურნალისტი პირდაპირი კონპეტენციაა იცოდეს ინტერვიუერის სათამაშო ადგილი კლუბში. აქვე შეხვედებით შეკითხვას- „ ყაზანში ქართველები რამდენად უყვართ?“ - რითაც ჟურნალისტი ცდილობს არასპორტულ კონტექსტში გადაიყვანოს დიალოგი. ის ამ შემთხვევაში ფრეიმს შეგნებულად აწვდის მკითხველს.

ნიუსი, რომელიც მოგვითხრობს კენჭისყრის შედეგად ქართველოს მოკრივეების მოწინააღმდეგეებზე ასეთი სათაურისაა - „პეკინში ანდრადეს და ტატოს ვეჩხუბებით“. სიტყვა „ვეჩხუბებით“ არის ფრეიმი, რომელიც ყურადღებას გვიმახვილებს რაღაც ჩვენსაზე. აქ ავტორი თავად იქცა გულშემატკივრად და არ გაითვალისწინა საქართველოში მცხოვრები სხვა ეროვნებისა თუ შეხედულების მქონე მკითხველთა ინტერესები.

რედ სმიტმა სპორტული ჟურნალისტის ორ მთავარ პრობლემაზე საუბრისას შემდეგი რამ თქვა - „არ შეიძლება, არ უნდა გამოაჩინო ფავორიტიზმი შენს მასალაში, ტუნდაც საკუთარ აზრს გამოთქვამდე. ასევე გუნდზე არ უნდა თქვა „ჩვენ“. წინ უნდა აღუდგე საკუთარ კეთილგანწყობას და მიკერძოებას.“

სპორტთან არავითარი კავშირი არ აქვს „სარბიელის“ 11 აგვისტოს ნომრის გარეკანს. ჯარისკაცის ფოტოზე გამოტანილია წარწერები: „სატანა მაინც ვერ დაამარცხებს საქართველოს!“ „მსოფლიო ეპიდემიები: შავი ჭირი შუა საუკუნეებში და რუსეთი დღეს“. ამ ორმა სათაურმა მოლოდინს გადააჭარბა. სპორტული პრესისთვის კი არა, სხვა სახის გაზეთისთვისაც განსახილველი იქნებოდა მსგავსი ხასიათის ფრეიმები, რომლებიც ამძაფრებენ პატრიოტიზმს და ხატავენ მტრის ხატს მკითხველში. „მშვიდობიან დღეს გისურვებ საქართველო“ - ამ სათაურის ქვეშ განმარტებულია ოლიმპიური საერთაშორისო ხელშეკრულება, რომელიც მშვიდობიანობისკენ მოუწოდებს ქვეყნებს. შემდეგ კი ასეთი რამ წერია: „რუსეთი რომ ოლიმპიზმის პრინციპებს და იდეალებს არაფრად აგდებს უკვე დადასტურებული ფაქტია. მაშინ, როდესაც საზეიმო ცერემონიაზე მილიარდობით მაყურებელს მსოფლიოს ყველა წერტილში ოფიციალური მიმართვით კიდევ ერთხელ მოუწოდებენ მშვიდობისკენ, საქართველოს რუსეთის თვითმფრინავები არხეინად ბომბავენ“. მთლიანად ტექსტი მიემდგვნა ომის თემატიკას, ავტორის პატრიოტული ნოტა შესამჩნევი იყო, ხოლო სპორტულ საკითხებს ის მხოლოდ საკუთარი მოსაზრებების გასამყარებლად იშველიებდა, რომ

მშვიდობის დაცვა ოლიმპიადის მსვლელობისას ნებისმიერ ქვეყანას მართებს.

„პლაჟზე ჩვენები კაც-ქალიანად აგებენ“ - ამ სათაურით ავტორი პირდაპირ აფიქსირებს საკუთარი პოზიციას, რაც ჟურნალისტის კომპეტენცია არ გახლავთ.

ოლიმპიადის რეკორდსმენ ამერიკელ მოცურავე მაიკლ ფელპსზე წერისას ავტორი ჯორჯ ბუშის პეკინურ ცხოვრებასაც შეეხო - „ბუში ოლიმპიადაზე ორ რამეს აკეთებს, ოლიმპიადას უცქერის და მშვიდობიანი ოლიმპიადიდან ტელეფონით ცდილობს საქართველოზე ჩექმით და ტანკით წამოსული მოძალადე რუსეთის შეჩერებას. ღმერთმა ქნას შეაჩეროს და გააბრუნოს.“ აგრეთვე ბუშის ოჯახზე წერია ორიოდ სიტყვა და ბოლოს : „მისტერ ბუში ცვენც გვაგულიანებს რუსებთან ომში, თქვენთან ვარო, თუ ეს შეგულიანება რამეს გვარგებს.“

საინტერესოა ის ფაქტი, რომ ოლიმპიადის დასაწყისში გაზეთ „სარბიელის“ რეპორტიორისთვის გაუგებარი იყო რა შუაში იყვნენ პოლიტიკური სახეები სპორტულ ღონისძიებასთან. მას შემდეგ კი რაც ომში საქართველოს მოუხდა ჩართვა სპორტული გაზეთის მთავარ ინტერესს ჯორჯ ბუშის ცხოვრება წარმოადგენს და ხსნასაც მისგან ელიან.

„პრაპავადე ჯაროენრატანატარაკონი“ - ამ სათაურის ქვეშ ასეთ რამეს ვკითხულობთ - ამ ცხელ გულზე თუ ვინმეს ოლიმპიური ძალოსნობა აინტერესებს, თანაც ქალთა შესრულებით და გაცინების უნარიც შერჩა, შეუძლია გაიცინოს - სათაურში მოყვანილი აბრაკადაბრა გინება არ გეგონოტ, იმ ტაილანდელი ქალბატონის სახელ-გვარია, რომელმაც გუშინ 53 კილოგრამამდე წონით კატეგორიაში ოქროს მედალი მოიპოვა. სტატიის ავტორი ქალთა ოლიმპიურ ძალოსნობას უინტერესოდ მიიჩნევს, რითაც შეურაცხყოფს სპორტის ამ სახეობით დაინტერესებულ ადამიანთა ინტერესებს. ავტორი აგრეთვე შეურაცხყოფს ტაილანდელი ჩემპიონის სახელ-გვარს, რომელსაც გინებას ადარებს და მკითხველს აძლევს მასზე გაცინების საბაბს. ეს დამოკიდებულება სპორტული, გნებავთ სხვა დარგის

ჟურნალისტის მხრიდან მართლაც, რომ სავალალოა. ტექსტში მოყვანილი ფრეიმების რაოდენობა დიდია, ისევე როგორც დიდია იმის ალბათობა, მკითხველმა შეგნებულად მიწოდებული ფრეიმების შემდგომ გარკვეული დამოკიდებულება შეიქმნას კონკრეტულ ობიექტზე.

მიუხედავად იმისა, რომ ბევრი იწერებოდა ომის შესახებ : „მე ახლა ნამდვილად არ მეფეხბურთება, ჩემს ქვეყანაში ომია, იხოცებიან ჩემი თანამემამულეები, მშვიდობიანი მოსახლეობა და ჯარისკაცები...“ „ჩვენც იმედს ვიტოვებთ, რომ ქვეყანაში სიტუაცია მალე დარეგულირდება და საქართველო ისევ ჩვეულ რიტმში განაგრძობს ცხოვრებას.“ აგრეთვე იყო იშვიათი გამონათებები, როდესაც ომის ფაქტს ჟურნალისტი გვერდს ვერ აუვლიდა, თუმცა ზედმეტი პოლიტიკური ფრეიმების გარეშე გაართვა თავი საკითხზე მუშაობას. მაგალითად, საფეხბურთო კლუბ „ვიტ ჯორჯიას“ გასამართი შეხვედრა ომიანობის გამო გადადებას საჭიროებდა, ავტორმა კი ორიოდ სიტყვიტ ისაუბრა მიმდინარე მოვლენებზე ზოგად ჭრილში, ხოლო ტექსტის დიდი ნაწილი სპორტს დაუთმო.

13 აგვისტოს ნომრიდან ვგებულობთ, რომ წინა დღის გამოშვება ომიანობის გამო ჩავარდა, რაც უფრო ამბაფრებს „სარბიელის“ პოლიტიკურ ფრეიმებს - „რუსეთი: ფაშიზმი ფაშიზმამდე და ფაშიზმის შემდეგ“, „ბესლანში ოსი ბავშვების მკვლელები გენოციდში გვადანაშაულებენ“, „გვინდა ქართველებს სახელმწიფო? ვიაზროვნოთ სახელმწიფოებრივად“, „სამხრეთოსელი ძალოსანი შემფოთებულია კონფლიქტით“, „ლეგიონერები და ომი“, „Russia Stop Bombing“... ამ სათაურების წაკითხვის შემდეგ ძნელად თუ გაუჩნდება ვინმეს ილუზია, რომ სპორტულ გაზეთს კითხულობს. სტატიებში ვკითხულობთ : „საქართველოში შექმნილმა ვითარებამ აქ მყოფი უცხოელებიც შეაშფოთა, მათ შორის სპორტსმენები“, „რა ქნას სპორტსმენმა, როდესაც ღამეები არ სძინავს იმი ფიქრში, თუ როგორ არიან მისი ნათესავები, ოჯახის წევრები და ახლობლები რუსული ბომბების ბაგაბუგში, როდესაც უყურებს მისი ხალხის აცრემლებულ თვალებს, იმ საზიზღარ კადრებს, მსოფლიო ტელეკომპანიები რომ გადმოსცემენ...“ „ძნელია

ოლიმპიადაზე კონცენტრირება, როდესაც შინაგანი ძალა შინისკენ გეწევა. ასეთ სიტუაციაშია არსენ კასაბიევი. ის თავს იმით იმშვიდებს, რომ მისი მშობლები უსაფრთხოდ გამოერიდნენ ჰაერიდან დაბომბილ პროვინციის დედაქალაქ ცხინვალს. რუსეთმა შეუშვა ტანკები და ქვეითი ჯარი სამხრეთ ოსეთში და საქართველოს ქალაქებში შაბათს, რითაც მოახდინა კონფლიქტის ესკალაცია, სადაც ასეულობით დაღუპული და დაჭრილია“.

„სარბიელის“ ფურცლებზე დაწერილ ამგვარ პოლიტიკური ხასიათის სტატიებს მრავლად ვხვდებით ომის დაწყებიდან რამდენიმე დღის შემდეგ. მსგავსი გამოხმაურებებით ჟურნალისტები კიდევ უფრო ამძაფრებენ სიტუაცია და ახდენენ მოვლენის დრამატიზირებას, რაც სპორტული რეპორტიორის საქმიანობაში არ შედის. თავად ამავე გაზეთის რეპორტიორი წერს- „ ოლიმპიურ თამაშებზე გამგზავრებამდე, აბა როგორ წარმოვიდგენდი, თუ ჩემი პეკინური რეპორტაჟების უმეტესი ნაწილი არა სპორტული, არამედ პოლიტიკური იქნებოდა. სამწუხაროდ, ისე მოხდა, რომ ჩვენთვის მიმდინარე ოლიმპიადას ის ხიბლი, ლაზათი, ჭრიამული მოაკლდა, რისთვისაც მას მთელი მსოფლიო 4 წელი სულმოუთქმელად ელოდება ხოლმე.“ ამ ტექსტში ჩანს, რომ რეპორტიორი თავადვე აანალიზებს საკუთარ შეცდომას და ამხელს საკუთარ თავს პოლიტიკური რეპორტაჟების მომზადებაში.

გარდა პოლიტიკური ტექსტებისა აგვისტოს ნომრებში იგრძნობოდა ჟურნალისტების მხარდაჭერა ქართველი სპორტსმენებისადმი. მაგალითად, „ქართველმა მოკრივემ ნიკოლოზ იზორიამ ბოცვანელ ტატო ბააჩეკს შავი დღე აყარა. მალევე გამოჩნდა, რომ კლასში სხვაობა ისეთივე დიდი იყო, იზორიას სასარგებლოდ, როგორც საქართველოსა და ბოცვანას შორის მანძილი“-ო, წერს ჟურნალისტი. ამ ტექსტიდან აშკარად ჩანს ჟურნალისტის დამოკიდებულება, როგორც ერთ, ისე მეორე სპორტსმენისადმი. როგორც დეივ კლანი იტყოდა - „ნუ გულშემატკივრობთ, გააშუქეთ!“ საუკეთესო შეფასება იქნებოდა ხსენებული ფაქტისა.

ქვეყანაში შექმნილი მძიმე სოციალური ფონის მიუხედავად, რომლის შესახებაც თითოეულმა ისედაც იცოდა გაზეთის იბეჭდება ფოტოები, რომლებიც არანაკლებ ფრეიმების გადამცემი შესაძლოა აღმოჩნდეს. ფოტოებზე ასახულია ომის უმძიმესი კადრები სათაურით - ეს სამამულო ომია. ერთ-ერთ ფოტოზე, სადაც რუსეთის კალათბურთის ნაკრების წევრი ხატია ასეა დასათაურებული - ლიტველებმა რუსთა ჯილას ანდრეი კირილენკოს მაისურა აჭამეს. ამ განცხადებით ავტორი შეგნებულად იძლევა სიზულვილის ფრეიმს. ამავდროულად, თითქოს ის ბედნიერია, რომ რუსებმა წააგეს, თუნდაც არა ქართველებთან.

„სარბიელის“ ჟურნალისტები მკითხველში პატრიოტული გრძნობებისა და ემოციების გაზრდას ასეთი სათაურებით ცდილობენ: „ოქრო არ არის ტკივილის წამალი, ოქრო სხვა რამის ნიშანია: ჩვენ ვართ და უნდა ვიყოთ“, „ჩვენი ოქროც კი ძაძებშია“, „საქართველო იარსებებს!“ „საქართველომ რუსები პეკინში დასეტყვა“, „ვერ ეღირსებიან“.

ამ სათაურების ქვეშ კი ვკითხულობთ, - „როგორ უნდა იფიქრო ოლიმპიადაზე, როცა საუკუნოვანი მტერი ქვეყანას გიბომბავს და მერე გასაძარცვად აძლევს ნაძირალა გადამთიელს?! ადამიანი ხარ, გული გაქვს და ტკივილი შიგ ქვასავით გიდევს. ოლიმპიელები ამაზე მეტად ვერ გაათობდნენ მგლოვიარე ქვეყანას!“ „სანამ რუსული ჩექმა და ტანკი საქართველოშია, აბა ვის ეფეხბურთება. მთელი საქართველო შემრწუნებულია რუსების ასეთი თავხედობითა და დაუნდობლობით.“ „ აბა როდის იყო, ქართველს რუსის დამარცხება ორმაგად არ გახარებოდა, მაგრამ ახლა, როცა ადამიანი დაზაფრული ზის და ყოველი დღე აცრემლებულ ქალებსა და ბავშვებს უყურებს, ეს გამარჯვება გულზე მალამოსავით გვხვდება.“ „ დიახ, თქვენ ქართველებთან დამარცხდით! საქართველომ ორი ოქროს მედლის მოპოვება უმძიმესი მდგომარეობის მიუხედავად მოახერხა! უნდა გენახათ რუსები მანუჩარის და ირაკლის ტრიუმფებს რა გახევებული სახეებით უყურებდნენ. როგორი გადასატანია მათთვის, მეოთხე საშეჯიბრო დღის მერე ოქროს მედლების რაოდენობით რომ გავუთანაბრდით.“

სპორტული პრესის ჟურნალისტები ამ ფრეიმებით მკითხველს უყალიბებენ გარკვეულ აზრს, რომლის არჩევანის უფლებასაც მას არ უტოვებენ და თავადვე სთავაზობენ მტრის ხატს. საინტერესოა, მხოლოდ რუსების მიმართ იჩენდნენ აგრესიას ქაღტულილ სპორტული ჟურნალისტები, თუ სხვა ქვეყნის წარმომადგენლებზეც ანალოგიურად წერდნენ. გავიხსენოთ ერთ-ერთი ფაქტი, როდესაც მანუჩარ კვიციანი ფინალში ჩინელი სპორტსმენი დაამარცხა ეწერა - „ფინალში ჩინელი ქსიანგ ჩანგის ძლევით...“ ხოლო როცა ირაკლი ცირეკიძემ რუს მოჭიდავეს ნახევარფინალი მოუგო დაწერეს - „ირაკლი ცირეკიძემ რუს ივან პერშინს ნახევარფინალში ლამის კისერი მოტეხა“. ჩინელის შემთხვევაში თუ იყო ძლევა, რუსს - კისერი მოტეხა. ეს სიტყვები სიულვილის მატარებელი ფრეიმია, რაც კონკრეტული ქვეყნისადმი ჟურნალისტის პირად დამოკიდებულებაზე მიუთითებს.

15 აგვისტოს ნომრის პირველ გვერდზე ტანკის ფოტოა წარწერით, - რუსული კულტურა, რომელიც ტანკის ლულაში ეტევა. შემდეგ კი სტატიაში სადაც საქართველოში მცხოვრები ბრაზილიელი პლაჟბურთელების რუსეთთან გამარჯვებაზე წერია ასეა დასათაურებული - „ბრაზილიელებმა რუსებს ქართული პასუხი გასცეს.“ თავისთავად პროვოკაციულია ეს სათაურიც - „რუსეთი ლიტვამაც დასაჯა“. სადაც წერია, რომ ლიტვა რუსეთს ათწლეულების განმავლობაში ჩვენთან ერთად ჰყავდა დაპრობილი. აქ თვალშისაცემია შემდეგი ფრეიმები: რუსებმა ხორვატიასთან „ჭამეს“ მარცხი, ახლა კი ლიტვასთან „შერცხვნენ“. ავტორი იშველიებს ზედმეტად მძაფრი სიძულვილის შემცველ სიტყვებს რუსებზე საუბრისას. ბოლოს კი მოგვიწოდებს - ვუქომაგოთ ხვალ ავსტრალიას. ეს უკვე ფარული ფრეიმი აღარ არის, აქ ავტორი არა მხოლოდ აფიქსირებს საკუთარ პოზიციას, არამედ მოითხოვს მკითხველიც თავისივე პოზიციაზე იყოს. ჟურნალისტი ნიშნის მოგებით საუბრობს იმ საკითხზე, რომ რუსეთს თითებზე ჩამოსათვლელი ოქროს მედლები აქვს და ოლიმპიადის სამ საუკეთესო ქვეყანათა რიცხვში მოხვედრა გაუჭირდება. აგრეთვე საინტერესო იყო ის ფაქტი, რომ მოსკოვის „სპარტაკის“ დირექტორმა ვალერი კარპინმა საკუთარი გუნდის

უკმაყოფილო თამაშს სამარცხვინო უწოდა. ხოლო ეს გახდა ჟურნალისტის საბაზი სათაურად გამოეტანა - „სამარცხვინო მოსკოვი“. ტექსტის შინაარსი რომ არ იცოდეს კაცმა, აშკარად ომს დაუკავშირებდა სათაურს, ვინაიდან იგი წმინდა პოლიტიკური ხასიათის მატარებელია.

საინტერესოა, ის რომ აგვისტოს შუა პერიოდში მხოლოდ მეორედ იყო ის ფაქტი, როდესაც ჟურნალისტი ტექსტის შინაარსიდან გამომდინარე ვერ აუვლიდა ომის საკითხს გვერდს და საერთო ჯამში კარგად გაართვა თავი სტატიაზე მუშაობას და მხოლოდ ორიოდ სიტყვით ახსენა- „ქვეყანაში მიმდინარე ცნობილი მოვლენების გამო“.

საინტერესოა, სტატია - „ჩემი სამშობლო საქართველო! ამას ამბობენ ოსი და რუსი“. ამ სათაურის ქვეშ ვკითხულობთ, - „ნიმანდობლივია, რომ მიუდოისტთა საღამოს სესიაზე მიმავალს რუს ჟურნალისტებთან ერთად მომიწია მგზავრობა, რომლებიც, რატომღაც, ჩვენებურის (ლაშა გუჯეჯიანი) ქებით დაიხარჯნენ და მას ოლიმპიური მედლის მოპოვებაც უწინასწარმეტყველეს და ეს იყო ერთადერთი შემთხვევა, როდესაც არაფერში შევეწინააღმდეგე. 35 სპორტსმენს შორის ჩვენს გუნდში როგორც რუსი, ისე ოსური წარმომობის ათლეტებიც არიან. კითხვაზე კი უცხოურ მედიასთან ერთი პასუხი აქვთ - ჩემი სამშობლო საქართველოა.“ როგორც დავინახეთ ავტორმა სათაურის დაწერის მიზეზად ეს სიტყვები გამოიყენა. სიტყვები, საიდანაც ვგვებულობთ, რომ საქართველოს მოქალაქეები, წარმომობით ოსი და რუსი სპორტსმენები თავს ქართველებად მიიჩნევენ. ავტორმა კი სათაურში მათ რუსი და ოსი უწოდა. თითქოს ჩნდება მცდელობა იმისა, რომ რაც არ უნდა კეთილგანწყობილნი იყვნენ ჩვენს მიმართ ისინი მაინც რუსებად და ოსებად რჩებიან. ესაა პოლიტიკური ნიშნით დაყოფის მცდელობის მაგალითი. სტატიის შინაარსიდან ვგებულობთ, რომ რეპორტიორი ცოტა გაკვირვებულია, როდესაც რუსი ჟურნალისტები ქართველ ლაშა გუჯეჯიანზე რეალისტურად მსჯელობენ. ქართველი ჟურნალისტი თითქოს მხოლოდ ცუდს მოელის რუსი

ჟურნალისტებისგან, რომლებიც ამ შემთხვევაში ბევრად უფრო პროფესიონალურად მიუდგნენ საკითხის გაშუქებას.

ზოგჯერ ჟურნალისტი თავად ცდილობს მომხდარი მოვლენის ახსნას საკუთარი დრამატიზირების ნიჭით. მაგალითად, - „საქართველოში შექმნილი ვითარება ქვეყნის გარეთ მყოფ სპორტსმენებზეც მოქმედებს - აზერბაიჯანული „გაბალას“ ფეხბურთელმა თორნიკე აფციაურმა იქაური ჩემპიონატის პირველ მატჩში თამაში ვერ შეძლო. საქართველოში არსებულმა საომარმა სიტუაციამ აფციაურზე ცუდად იმოქმედა. ის ოჯახის გარდა ვერაფერზე ფიქრობს.“

საქართველოსა და რუსეთს შორის საომარი სიტუაციების დაწყებიდან პირველად 18 აგვისტოს გამოვიდა „სარბიელის“ გარე ყდა არაპოლიტიკური განცხადებითა და ფოტოთი. თუმცა, თავად ნომერში იყო ფოტო წარწერით - Russia Go Home. ფოტოზე რუსეთის კალათბურთელთა ნაკრებია, რომელიც ჯგუფში ჩარჩა. თუმცა მკითხველს პირველადი აღქმით ოკუპაციის შეწყვეტისა და ჯარების გაყვანისკენ მიანიშნებს წარწერა. ეს იყო გონივრულად შერჩეული ფრეიმი. მსგავსი გონივრულად შერჩეული ფრეიმი იყო - „პარენ, ია ნე იზ რასიი“-ს სათაურით გამოქვეყნებული სტატია, რომლის ქვეშაც ვკითხულობთ, რომ ტელეფონზე რუსულად მოსაუბრე ადამიანმა, როდესაც გაიგო ქართველი ჟურნალისტის ქვეყნის ვინაობა, სწორედ ასე მიმართა მას. ავტორმა ეს სიტყვები დაიჭირა და მკითხველს ორაზროვნად მიაწოდა.

იყო კიდევ ერთი გამონათება, როდესაც იწერებოდა არველაძეების მიერ დაგეგმილ საქველმოქმედო თამაშზე. ჟურნალისტმა ამ სტატიაში ძედმეტი დრამატიზირებისგან თავი შეიკავა. მაგრამ ასეთი იშვიათი იყო და მრავლად იწერებოდა: „რუსის ჯარი საქართველოდან გასვლას არ ჩქარობს, თავხედი მეზობელი სანამ ჩვენს ქვეყანაშია, ნორმალურად ცხოვრების საშუალება ბუნებრივია, არ არსებობს. ყველანი სულმოუთქმელად ველით როდის დატოვებს რუსული ტანკი და ჩექმა საქართველოს“.

ხშირი იყო გულშემატკივრობის მცდელობები ჟურნალისტების მხრიდან. მაგალითად, - „ჯგუფში ბრაზილიურ და ავსტრალიურ დუეტებთან წაგების შემდეგ, გერ-გიამ ანგოლის უსუსტესი წყვილი მიანგრია.“ წერდნენ საქართველოს პლაჟბურთელთა ნაკრებზე, თუ საქართველომ „წააგო“, მაშინ ჩვეულებრივი სალაპარაკო ენით ითქმის ფაქტის შესახებ, ხოლო თუ მოიგო კი არ მოიგო, არამედ „მიანგრია“. ეს გულშემატკივრობის შემცველი ფრეიმია, რომელსაც გულშემატკივარს აწვდის რეპორტიორი. ასეთივე იყო - „ჩვენებურმა სოფო შაფათავამ რუსი ევგენია დუხაკოვა მიანგრია, მერე ასევე რუსი ნატალია რიზონკოვა მიჩოგნა, გზად ასევე მასპინძელსაც შავი დღე აყარა და სამწუხაროდ, ქსენია პერვაკთან დამარცხდა.“ ეს შესანიშნავი მაგალითია, როგორ ხდება ფრეიმების მიწოდება მკითხველზე გამიზნულად. ქართველი ჩოგბურთელის გამარჯვებებზე აღმატებით ფორმებში წერია, ხოლო მარცხზე რეპორტიორი ამბობს „სამწუხაროდ“.

საინტერესოა, თუ როგორ ხდება მტრის ხატის შექმნა. ამის მაგალითად მოვიყვან ირაკლი ცირეკიძის ოქროს მედალს, რომლის ფინალზე იმდენი არ წერია, რამდენიც ნახევარფინალზე, რადგან ნახევარფინალში მან რუსი დაამარცხა. „ცირეკიძის ჩემპიონობამ ყველანი გაგვახარა, ისიც გავიხსენოთ, რომ ცირეკიძემ ნახევარფინალში რუსი ივან პერშინი შებოჭვით დაამარცხა და კიდევ უფრო გაალამაზა ჩემპიონობა“. ხშირი იყო პროვოკაციული ფოტოები. ერთ-ერთ ფოტოზე არგენტინელი კალათბურთელი მანუ ჯინობილი რუსეთის კალათში აგდებს, წარწერით - „მანუ ჯინობილიმ რუსებს ჩაუტენა. არგენტინის სკოლა და გაკვეთილი რუსებისთვის“. როდესაც კლოდ სორელმა რუსების საქართველოზე თავდასხმა დაგმო, ფოტოს წააწერეს - „ფრანგის სიტყვა, ფრანგულივით ბასრი“. ერთსა და იმავე ნომერში დაბეჭდილი იყო სიხარულის შემცველი ორი ფოტო. ერთზე ეწერა უბრალოდ ლუიშ ფელიპე სკოლარი, ხოლო მეორეზე „პოლონელებმა რუს ფრენბურთელებთან გამარჯვებით გაიხარეს“. მეორე ფოტოზე მიზეზი იყო ახსნილი მწვრთნელის გახარებისა. ეს უფრო რუსულის დამაკნინებლად გამოყენებული არგუმენტი გახლდათ.

საქართველოსა და უელსს შორის გასამართი საფეხბურთო მატჩის წინა სტატიას ავტორი ასე ასათაურებს - „ქართველები საქართველოსთვის!“ სადაც ვკითხულობთ, - კარდიფის იმ არენაზე, რომელსაც თავისუფლების სტადიონი ჰქვია... ჩვენთან დატრიალებული ამბების გამო საქართველოს ნაკრებს პრობლემები თავზესაყრელად ჰქონდა... ქართველები აშკარად ვერ არიან იმტაზე, - ბოლოდროინდელმა მოვლენებმა ეს მატჩი კი არა პეკინის ოლიმპიადაც კი დაგვიჩრდილა... საქართველოს ნაკრების ხორვატი სპეციალისტი პეტერ სეგრტი საომარ სიტუაციებში საქართველოს ინტერესებს იცავდა, რისთვისაც ჟურნალისტის კეთილგანწყობა დაიმსახურა და სათაურში დააწერეს - „ხორვატმა იცის რა არის ომი“.

ვერა და ვერ უვლის გვერდს თავისივე შექმნილ მტრის ხატს „სარბიელი“. ერთ ფოტოზე ვკითხულობთ - რუსეთის არ იყოს, კარელინიც დაუმარცხებელი ეგონათ, გარდნერმა კი ეს შეზლო. რომ არა ლტოლვა აშკარა სიძულვილის ფრეიმისა ჟურნალისტი საერთოდ არ ახსენებდა რუსეთს ისე გადმოგვცემდა ამ ინფორმაციას, ვინაიდან ამის აუცილებლობა არ იყო. ასევე იწერებოდა - „ესეც ასე! ესპანეთმა მოსკოვშივე დასცა ბეჭეზზე რუსეთი და ამით საკუთარი და საქართველოს საქმე გააკეთა“. ტექსტის ავტორი კმაყოფილია რუსული წარუმატებლობით და ეს კმაყოფილება საგრძნობია. თუმცა ოლიმპიურ სოფელში ქართველ სპორტსმენებს ომის ამბებზე შეგნებულად არ ესაუბრებოდნენ გაზეთ „სარბიელის“ რეპორტიორები, რაც მისასალმებელია.

გაზეთ „სარბიელში“ მომუშავე ჟურნალისტები საკუთარ ფალავანს რევაზ მინდორაშვილს მოფერებითი სახელითაც მოიხსენიებენ - „მინდორა“. ისინი ხარობენ წარმოშობით ქართველი კეტოვის დამარცხებას, მხოლოდ იმიტომ, რომ ის რუსეთის სახელით ასპარეზობდა. „ბრაზისაგან და ბოღმისაგან როგორ აუჭარხლდათ სახე რუსებს, როდესაც ფინალში გასასვლელ შეხვედრაში რევაზმა მათი ფალავანი მიაწვინა“. სპორტული ჟურნალისტები დახელოვნდნენ პოლიტიკური ჩარჩოს შექმნაში და წერდნენ- „ჩვენი ქვეყანა ისევე განსაცდელშია. დაუბარებელი სტუმარი დაუნდობლად ანადგურებს

ყველაფერს და ქართველ ხალხს სიცოცხლეს უმწარებს. აბა როგორ უნდა თქვას კაცმა, ომზე საშინელი ის გაურკვეველი მდგომარეობაა, რაც დღეს საქართველოში არისო?! მაგრამ, ვგონებთ, ქართველი კაცისთვის ომზე უარესი სწორედ, რომ ის გაუსაძლისი დღეებია, ახლა ჩვენთან რომ დგას - დამცირება, შეურაცხყოფა, ცინიზმი და ყველაფერი ის, რაც ასე აუტანელია ადამიანისთვის. ქართველი ოლიმპიელები დამძიმებული გულებით, მაგრამ მაინც ჯიგრით რომ ომობენ და მსოფლიოს აჩვენებენ ვისი გორისანი ვართ!“ სპორტული ჟურნალისტი პოლიტიკური შეფუთვის შემდეგ ოსტატურად ახერხებს სპორტზე გადასვლას. მრავლად იყო არაეთიკური ფრაზები :

„კაცია პროვო-კაცია? არაკაცური ომისაც და ჭიდაობისაც...“ „ ფიქს თავი სულელი პაიკია“, „ცუდი რუსეთი რუმინეთშიც გაიგნეს“. ამ სათაურების ქვეშ კი ვკითხულობთ ისევ დრამატიზირებულ პოლიტიკური ხასიათის ტექსტებს, რომლებიც რაღაც საოცრებით შემდეგ სპორტს უკავშირდება.

„გახსოვდეს, შვილო ეს საქართველოა, რომელიც დაბომბეს“, „ თუ ვინმეს სჯერა, რომ სპორტში პოლიტიკის ადგილი არაა, მწარედ ცდება“, „საომარი მოქმედებები თითქოს შეწყდა, რუსულმა ტანკმა და ჩექმამ საქართველოდან წასვლაც დაიწყო. ამ საშინელ დღეებში კი ფეხბურთზე ფიქრიც შეუძლებელი იყო.“ „ იმ დროს როცა რუსეთი უმცროს ძმას არ ეშვება და ნერვებს აწყვეტს, მთელი მსოფლიოს ყურადღება ამ ერთი მუჭა ქვეყნისკენაა მიმართული. დიახაც, უნდა დაგვენახვებინა რა შეგვიძლია. მაგრამ მატჩს წმინდა სათამაშო კუთხითაც სევეხოთ“... ამ უკანასკნელი სიტყვებიც ჟურნალისტი თავადვე აანალიზებს საკუთარი ტექსტის შინაარსობრივ ხასიათს და მხოლოდ დასასრულს ამბობს სპორტული კუთხითან განვიხილავო. მსგავსი პრობლემა სპორტულ გაზეთში არ უნდა იკვეთებოდეს, ვინაიდან სპორტის ამბებს ჰყავს სპეციფიკური მკითხველი, რომელსაც მხოლოდ სპორტული სიახლეები აინტერესებს ყოვეგვარი მიკერძოებულობისა და ზედმეტი პოლიტიკური ფონის გარეშე. საომარი სიტუაციების შესახებ ისედაც ყველამ ყველაფერი იცოდა და ამბის

დრამატიზირებით ისევ სპორტული გაზეთის მომხმარებელი
ზარალდებოდა.

ძირითადად პოლიტიკური ხასიათის სტატიები გამოიკვეთა 9
აგვისტოდან, ომის დაწყების მეორე დღიდან და ოლიმპიადის ბოლომდე
გასტანა. თუმცა თვის მიწურულს იყო რამდენიმე პოლიტიკური თუ
სიძულვილის ენის მაგალითი. „საქართველო მუდამ რაღაცას ელის.
უპირველესად, მესამე კვირაა რუსების წასვლას.“ „ოლიმპიური დროშა
ლონდონს მიდის, რუსეთისა კი აქ რჩება“. „ყაზახეთის სახელით მოჭიდავე
ნამირალა თეიმურაზ ტაგიევი...“ ეს უკანასკნელი გამოწვეული იყო იქიდან,
რომ ქართველ გიორგი გოგშელიძეს ტრავმიან სახეზე დაუფარავად
ურტყამდა, არასპორტულად. რომ შევაჯამოთ, ომმა სპორტულ გაზეთ
„სარბიელზე“ საკმაო გავლენა მოახდინა, შეცვალა მათი წერის კულტი და
მრწამსი პოლიტიკური გახადა რიგ ეპიზოდებში. ხოლო ომის
დასრულებასთან ერთად ეტაპობრივად მინელდა პოლიტიკური სტატიები
და იკლო მათმა რიცხვმა. „სარბიელი“ კი სპორტულ საქმიანობას დაუბრუნა.

5.2 გაზეთი „ლელო“ 2008 წლის აგვისტო

სპორტული გაზეთი „ლელო“ 2008 წლის აგვისტოში ომის დაწყებამდე დიდად არ გამოირჩეოდა პოლიტიკური აქცენტების სიუხვით. ომის დაწყებიდან საქართველოდან რუსების ჯარების გაყვანამდე პოლიტიკურმა სტატიებმა იმატა, შემდეგ კი ნელ-ნელა ეტაპობრივად შემცირდა. თუმცა 9 აგვისტომდეც იწერებოდა, - „ნესტორის მეტოქე ფერადკანიანი ფრანგია, რუსული გვარ-სახელით,“ „რუსულ მერხთან მისულებმა უმაღლესი რუსულის ცოდნაში მომსახურე გოგონა. მან მხოლოდ „ხოროშო“ თქვა ჩვენთვის გასაგებად“, „აფრიკელ ფეხბურთელთა უმრავლესობამ ზუსტი ასაკი თვითონ არ იცის და ნუ გაგვიკვირდება,“ „გიგა ბოკერია არგენტინული ფეხბურთის ფანია და რა თქმა უნდა, საქართველოს ნაკრების მწვრთნელობის კანდიდატი კუპერი რომ გახდა, მას ამიტომაც დაუჭირეს მხარი“. მსგავსი პოლიტიკური აქცენტები და მცდელობები მსუბუქად პოლიტიკის შეპარებისა სპორტულ სტატიებში იშვიათად, მაგრამ მაინც იგრძნობოდა ომის დაწყებამდე აგვისტოს ნომფრებში. აგრეთვე იწერებოდა ცნობილი საფეხბურთო არბიტრის მარკ კლატენბურგის შეცვლის მიზეზებზე, სადაც ჟურნალისტი ამოხატდა, რომ მარკს სოლიდური ვალები დაუგროვდა და შესაძლოა, სულმა წასძლიოს და დიდი თანხის სანაცვლოდ ვინმეს გაურიგდეს. მნიშვნელოვანი იყო სტატია - „ამერიკელთა პოლიტიკური მედროშე“. სადაც ვკითხულობთ ჟურნალისტის პოლიტიკურ აზრს, თუ რატომ შეიძლება გამხდარიყო კონკრეტული პიროვნება ამერიკელთა მედროშე. სტატიაში წერია - „აფრიკული წარმოშობის მძლეოსანი ლოპეს ლიმონგი აშშ-ის მედროშეა. ამერიკელთა ამ გადაწყვეტილებას შეიძლება პოლიტიკური ნაბიჯიც ვუწოდოთ. 23 წლის ლიმონგი წარმოშობით სუდანიადაა. აშშ კი როგორც ცნობილია, აქტიურად მუშაობს სუდანის პროვინცია დარფურშიძალადობის შეწყვეტაზე“.

9 აგვისტოდან „ლელოს“ გამოშვებების სახე საგრძნობლად იცვლება. თუ აქამდე იშვიათად წავაწყდებოდით პოლიტიკურ აქცენტებს სტატიებში, ისიც არა მხოლოდ ერთი ქვეყნის მიმართ, 9 აგვისტოდან ინტენსიურად

იწერება ომის მიმდინარეობისა და რუსული აგრესიის შესახებ. იწყება მტრის ხატის ჩამოყალიბება. მაგალითად 11 აგვისტოს ნომერში „ლელოს“ რეპორტიორი წერს ფრანგ ძიუდოისტ დრაგინის გამარჯვებაზე - „ჩვენი აპლოდისმენტების თანხლებით, რუსეთის წარმომადგენელი რუსლან კიშმახოვი დაამარცხა“. აქ ჟურნალისტი აფიქსირებს საკუთარ პოზიციას, რომელიც საკუთარი ქვეყნის წარმომადგენელი სპორტსმენის მიმართ სიმპათიებს კი არ გულისხმობს, არამედ საკუთარ ქვეყანასთან საომარ სიტუაციაში მყოფი ქვეყნის წარმომადგენლისადმი ანტიპატიითაა გამოწვეული.

საინტერესოა, თუ როგორ შემოყავს ჟურნალისტს ომის თემატიკა სპორტულ სტატიაში - „ ომი ომია და მას თავისი წესები აქვს. რუსეთის ხელისუფლებამ ყველა დაწერილი თუ დაუწერიელი ნორმა დაარღვია და ოლიმპიადის დაწყებამდე რამდენიმე საათით ადრე ომი წამოიწყო . „სამტრედია“ „ვიტ ჯორჯიასთან“ სათამაშოდ თბილისისკენ გორის გავლით მიდიოდა, როცა რუსეთი გვბომბავდა“.

ომის დაწყებიდან პირველსავე ნომერში ლელო აკეთებას განცხადებას - „ ასეთ ვითარებაში, როცა მთელი ჩვენი ყურადღება მიპყრობილია კონფლიქტის ზონისკენ, იქ, სადაც რღეს წყდება საქართველოს ბედი, ძალზე ძნელია, ხალხს მშვიდად ესაუბრო, თუ როგორ ტყორცნა ბადრორომელიდაც სპორტსმენმა ან რომელ დისტანციაზე დაამყარა მავანმა ათლეტმა მსოფლიო რეკორდი... კალამი არ გვემორჩილება, ოლიმპიადის გახსნის მშვენიერი შოუც, როგორღაც, გულს გარეთ განვიცადეთ, მაგრამ პროფესიულ მოვალეობასაც არ ეღალატება... მოკლედ, არ გვეწერება, მაგრამ მაინც ვწერთ!...“

სპორტულ გაზეთში პოლიტიკური ხასიათის ეფექტების გამომჟღავნების და სიტუაციის გამმაფრების მაგალითებად გამოდგება : „მაბათს გვიანი საღამოა. მდუმარედ მიმოდინა ჩვენები ოლიმპიურ სოფელში. სპორტსმენთა დიდი ჯგუფი მოლზე წამოწოლილა, ზაოგან ორ-ორი თუ სამ-სამი ქართველი შეკრებილა და მძიმედ საუბრობენ. ცხადია, რაზეც. უნდა

ვიომოთ, ჩვენ ხომ ისეთ წინაპართა შვილები ვართ, ბოლომდე ბრძოლა რომ სჩვევიათ!“ „ ქართული წარმოშობის ზმერიკელი მშვილდოსანი ხათუნა ქვრივიშვილი, იგივე ხათუნა ლორიგი ოლიმპიური თამაშების გახსნის ცერემონიიდან ოლიმპიურ სოფელში მივიდა და ტელევიზორს მიუჯდა. ახალი ამბები აინტერესებდა. გაიგო და გაოგნდა BBC -იმ გამოშვების უმეტესი ნაწილი დაუთმო ხათუნას მშობლური ქვეყნის, საქართველოს პრეზიდენტის მიხეილ სააკაშვილის გამოსვლას. „გავშეშდი, გავიყინე“ - აღნისნა ლორიგმა“. ასევე სათაურში გამოჰქონდათ პოლიტიკური ხასიათის ფრეიმები, რომელთაც წესით, მკითხველში გარკვეული ემოცია უნდა გამოეწვია. მაგალითად, „ რატომ მიბომბავთ ქვეყანას?“ რუსეთო ხელები შორს საქართველოსგან!“ „რატომ? რატომ?“ „სიკეთემ ბოროტებას უნდა სძლიოს“, „გაიტანეთ ლელო საქართველოსთვის!“ „ჟამი სიცოცხლისა და ჟამი ფეხბურთისა“. ამ უკანასკნელი სათაურის ქვეშ ვკითხულობთ ერის მარია რემარკის ფრაზას - „სიკვდილს რუსეთში სულ სხვა სუნი აქვს, ვიდრე აფრიკაში. რუსეთში კი სიკვდილი წებოვანი და მყრალია“. ამ მხატვრულად მიწოდებული ფრეიმით სპორტული ჟურნალისტი აყალიბებს მტრის ხატს მკითხველის თვალში. ხდება მოვლენის გამხატვრება და იქმნება სიძულვილის ობიექტი. რაც სხვა სტატიებშიც მრავლად შეინისნებოდა - „ თავიდანვე უნდა აღინიშნოს, რომ იტალიელებმა რუსებს მშვენიერი გაკვეთილი ჩაუტარეს. აძური სათამაშოდ კარგად ორგანიზებული გამოვიდა, რაც ხშირ შემთხვევაში ძალიან ბევრს ნიშნავს კონკრეტულად რუსების გუნდის წინააღმდეგ თამაშისას...“ ასევე იყო შემთხვევები, როდესაც დამაკნინებელ მდგომარეობაში სპორტსმენებზე წერისას, მხოლოდ რუსეთის წარმომადგენლის ეროვნება დასახელდა, რაც დაუშვებელია დაბალანსებული წერის პირობებში, ვინაიდან ან ყველას ეროვნებას ასახელებს ჟურნალისტი, ან არც ერთისას. ამის მაგალითი იყო - „ მათ 15 წამით ჩამორჩებოდნენ რუსი კოლოზნიევი, ჯანჩელარა და დროზე რბოლაში მსოფლიოს სამეზის ჩემპიონი მაიკლ როჯერსი. რუსმა სიჩქარეს უკლო და ბოლოს პელოტონში ჩაიკარგა.“

ავგისტოს ნომრებში გვხვდებოდა სტატიები, რომლის თემატიკიდან გამომდინარე ქვეყანაში მიმდინარე მოვლენებს გვერდს ვერ აუვლიდნენ ჟურნალისტები, თუმცა საქმეს ნორმალურად, ზედმეტი გამხატვრებისა და ომის თემატიკის გამძაფრების გარეშე გაართვეს თავი. ასეთი იყო : „ფრანგული ლეგიონი საომრად მზადაა“, „ზაზა ფაჩულია ანტირუსულ აქციაზე“, „STOP RUSSIA!“. ამ სტატიები მხოლოდ სათაურები იყო ორაზროვანი და შესაძლოა პოლიტიკურიც კი, თუმცა მათ ქვემოთ რაც ეწერა ყოველგვარ პოლიტიკურ ფრეიმებს სცდებოდა და საერთო ჯამში კარგის მაგალითებად გამოდგება.

ასევე გვხვდებოდა აგრესიის ენა კონკრეტული ერის მიმართ და ჟურნალისტის პირადი დამოკიდებულება. მაგალითად, - „ აქ იყო თუ იყო ორმხრივი ჟინი ურთიერთძლევისა, რუსეთ-საქართველოსკონფლიქტური ურთიერთობის ფონზე. ახლა რუს ივან პერშინთან აქვს მოსაგვარებელი საქმე ქართველს... მალე დასრულდა ივანის უილაჯო ფაფხური“, „ ცირეკიძემ პუტინს ძმაკაცი მოუგუდა“.

„ლელოსთვის“ სახასიათო 2008 წლის ავგისტოს ნომრებში სპორტული სტატიების პოლიტიკური დასაწყისი იყო. მაგალითისთვის წარმოგიდგინოთ რამდენიმე : „ ოლიმპიური თამაშები პეკინში თანდათან პოლიტიკურ ელფერს იძენს. ჩვენთვის მაინც სხვა გზა არ არის. საქართველოს ინტერესების დასაცავად ყველა საშუალებაა დღეს გამართლებული“, „ომი მძვინვარებს ქვეყანაში. რუსები ჩვენს მიწა-წყალზე თავის ქვეყანას იცავენ“, „საომარი მოქმედებების შეწყვეტას ჯერ ბოლო არ უჩანს, თუმცა, იმედია, ყველაფერი მალე დამთავრდება და ომი მშვიდობიან მოლაპარაკებებში გადაიზრდება“, „ომია საქართველოში, საშინელი ომი, იღვრება უდანაშაულო ადამიანების სისხლი, იბომბება ქალაქები და სოფლები“, „რუსეთის აგრესიამ ხალხს მხოლოდ ერთი საფიქრალი დაუტოვა, ეს გოლიათი ქართველმა დავითმა როგორ უნდა დაამარცხოს? სანამ ბრძოლას გამარჯვებამდე მივიყვანთ...“ „რუსეთის აგრესიამ ქართული ქალაქებიდან ყველაზე მეტად გორი დააზარალა. რა დღეში ჩააგდეს ბარბაროსებმა ჩვენი

უძველესი ქალაქი“, „ბარბაროსებმა ჰუმანიტარული კატასტროფა გამოიწვიეს“ და სხვა.

ქართველ ფეხბურთელ დავით სირაძესთან ინტერვიუს დროს ჟურნალისტი ესეთ რამეს წერს - „რუსეთის აგრესიის გამო, ბუნებრივია, მხოლოდ საფეხბურთო თემატიკით არ შემოვიფარგლებოდით და ომსაც შევებეთ“. აქედან შესაძლებელი ხდება ჟურნალისტის მიდგომის დანახვა, რომ პოლიტიკაზე საუბარს საკუთარი მოტივით იწყებს და არა რესპონდენტის.

ზოგ შემთხვევაში იკვეთებოდა ქართველებისადმი გულშემატკივრობის ფაქტები ჟურნალისტების მხრიდან. მაგალითად, - „უკ, რა დაშ-ხოშიანი გამოდგა თემურ ქეცბაიას გუნდის გამარჯვება. „ანორთოსისმა“ საბერძნეთის ჩემპიონ „ოლიმპიაკოსს“ კუდიტ ქვა ასროლინა“. აქ უტაქტო სიტყვებით მოიხსენიებს მოწინააღმდეგე კლუბს სტატიის ავტორი და შესამჩნევს ტოვებს საკუთარ პოზიციას მკითხველის თვალში. „ყოჩაღ, კახა კალაძე!“ - ასე პოზიციის დაუფარავად იწყებს ჟურნალისტი სტატიას - „კახა კალაძე რუსებს ბომბავს“. ესეც მორიგი ფრეიმი, რომელიც მკითხველზეა გამიზნული. „რუსის საქმე ცუდად არის“- ამ ორაზროვან სათაურს აქვეყნებს „ლელო“ რუსეთის საკალათბურთო მარცხის თემატიკის თავზე. ამ სათაურის შემხედვარე მკითხველს კი პირველადი შთაბეჭდილება პოლიტიკური უჩნდება და არა სპორტული, ვინაიდან სათაური პოლიტიკური ფრეიმის შემცველია.

ჩინელი შტანგიშტის გამარჯვებაზე საუბარს „ლელოს“ ჟურნალისტი ასე იწყებს - „იმ დროს როცა რუსმა სლივენკომ მხოლოდ 140კილოგრამი დაძლია...“ ვფიქრობ, ჟურნალისტმა არა საჭიროებისამებრ გამოიყენა ამ შემთხვევაში რუსი სპორტსმენის სახელი და ვინაობა. ეს უფრო დამაკნინებელ ფაზაში კონკრეტული ქვეყნისა თუ ინდივიდის წარმოჩენას ჰგავს, ვიდრე შემტხვევით გამოსროლილ ფრეიმს. იკვეთებოდა სიმულვისლის ენა რიგ შემთხვევებში, - „რუსეთში მოთამაშე ქართველ ლეგიონერებს როგორ წაუვათ საქმე ბოროტ, საშინელ ქვეყანაში...“ ამ

სიტყვებით მოიხსენიებს რუსეთს ჟურნალისტი, რითაც ორი აზრი არაა, რომ სიძულვილს გამოხატავს კონკრეტული ქვეყნისა თუ ერის მიმართ.

საინტერესოა, თავად რუსული პოლიტიკის ჩარევა სპორტში. რუსებმა აგვისტოს ომის პერიოდში 5 ქართველი ფეხბურთელი არ გამოუშვეს სათამაშოდ საქართველოს ეროვნულ ნაკრებში და ისინი საერთაშორისო იზოლაციაში მოაქციეს. იყო მოწოდება ჟურნალისტის მხრიდან, - „სპორტსმენებო, მიბაძეთ კახა კალაძეს!“ თუმცა, მიმაჩნია ეს მოწოდება გამართლებული იყო, ვინაიდან კალაძე იმ პერიოდისთვის ომისაგან დაზარალებულებს ეხმარებოდა.

გაზეთ „ლელოში“ ინტერვიუები პოლიტიკურ ხასიათს ატარებდა. კითხვების უმეტესი ნაწილი ქვეყანაში მიმდინარე ომს უფრო უკავშირდებოდა, ვიდრე სპორტულ საკითხებს. მაგალითად, რევაზ არველაძესთან ინტერვიუს ბოლოსკენ ჟურნალისტი ასეთ რამეს წერს, „ერთი წმინდა საფეხბურთო კითხვაც...“ ეს ფრაზა თავისთავად, მიგვანიშნებს წინამდებარე შეკითხვების ხასიათზე. დავით კვიციანიას კითხეს, თუ როგორ იმოქმედა რუსეთ-საქართველოს კონფლიქტმა „რუბინის“ ქართველებზე? გია კვარაცხელიას ეკითხებიან, „რუსეთში ქართველების დევნის მორიგი და ყველაზე სასტიკი ეპოქა დაიწყო. ბელარუსი რუსეთის სატელიტია და ჩვენებურებს როგორ გექცევიან?“ ნანა ალექსანდრიას ჟურნალისტი ეკითხება რა იცის ფოტოში მყოფი თავისი ახლობლების მდგომარეობის შესახებ, რაც სამართლიანი იქნება, თუ ვიტყვით, რომ სპორტული გაზეთის მკითხველის დიდ ინტერესებში არ უნდა შედიოდეს. „ლელოს“ ჟურნალისტებს ჰქონდათ მცდელობები სათაურად გამოეტანათ ის ფრაზა, რასაც საკუთარი შეკითხვით აიძულებდნენ რენსპონდენტს წარმოეთქვა. მაგალითად, სათაური - „დოლონაძეს სამშობლოს ბედი ანადვლებს“ განპირობებულია პასუხით, რომელიც ამ კითხვას მოსდევს, „ალბატ, თავად ხშირად რეკავთ საქართველოში?“ ძალოსანთა ნაკრების მწვრთნელი ვანო გრიქუროვი და სხვა წევრების უმრავლესობა ცხინვალიდან არიან. გრიქუროვთან ინტერვიუს დროს „ლელოს“

რეპორტიორი რენსპონდენტს მიმართავს, -„არ შეგვიძლია, არ შევუხებოთ ძალზე მტკივნეულ საკითხს, ანუ სიტუაციას საქართველოში, რომელმაც ყველაზე მეტად თქვენ დაგაზარალათ...“ რაზეც გრიქუროვმა უთხრა, რომ უმჯობესი იქნებოდა თუ ამ საკითხზე არ ისაუბრებდნენ, რადგან ისედაც ძალიან ბევრს ნერვიულობდნენ ბიჭები. ზუსტად ანალოგიურ საკითხზე „სარბიელის“ რეპორტიორმა აღნიშნა, რომ შეგნებულად, არავინ ვესაუბრებით ქვეყანაში მიმდინარე პროცესებზე ომისგან დაზარალებულ სპორტსმენებსო.

„ლელოს“ 2008 წლის აგვისტოს ნომერში შეინისნებოდა სარკაზმი და პოლიტიკური სიმძაფრე ქვეყანაში მიმდინარე პოლიტიკური პროცესების მიმართ. ჟურნალისტები გამუდმებით ეხმიანებოდნენ ამ ფაქტს და ხშირად, ეს ხდებოდა ტექსტის დასაწყისში. მოვიყვან რამდენიმე მაგალითს, თვალსაჩინოებისთვის. „პოლიტიკური ნუგბარი ქართველებს რუსულ ტანკებად უხვად გვაქვს დღეისთვის ამერ-იმერში და თვალეზ-დაკარკლულნი ვაგემოვნებთ.“ „მიხვდებით, ალბათ, რაოდენ დიდი სტრესი გადაიტანა, ცხინვალელმა, ეთნიკურად ოსმა, მანამ, ვიდრე ფიცარნაგზე საქართველოს დროშიანი ემბლემით დამშვენებული გამოვიდოდა.“ „გუშინ ჯაბას ისრაელში რომ შევეხმიანეთ, ჯერ პოლიტიკაზე ჩავუგდეთ სიტყვა, რამეთუ ირანი რუსეთის სტრატეგიულ პარტნიორად მიიჩნევა.“

„ოკუპანტები ვერ ელევან საქართველოს, ვლადიმირ პუტინი ნელ-ნელა ჰიტლერს ემსგავსება.“ „რუსის აგრესორმა მიზნის ნაწილს მიაღწია - დააქცია საქართველოს ინფრასტრუქტურის მნიშვნელოვანი ნაწილი, ხალხი ჩაგვიხოცა, ცხინვალი კი ალბათ იმიტომ დაბომბა, რომ იქაური ნარკოტიკების გადამამუშავებელი ცეხების კვალი წაეშალა.“

დასასრულს გავიხსენებ ერთ მნიშვნელოვან ფაქტს, როდესაც რევაზ მინდორაშვილმა, წარმოსობით ქართველი, თუმცა რუსეთის სახელით მოასპარეზე გიორგი კეტოევი დაამარცხა. ჟურნალისტს ჰქონდა მცდელობა პოლიტიკური დატვირთვა ეჩვენებინა ამ ორთაბრძოლისა, თუმცა რევაზისგან მიიღო პასუხი - „ვფიქრობ, სპორტი პოლიტიკისგან შორს უნდა

იყოს. თან კეტოევი თბილისელი ბიჭია, ჩვენია. სპორტსმენისთვის ასპარეზი მხოლოდ სპორტული არენაა!”

მთლიანობაში 2008 წლის „ლელოს“ ნომრები განსაკუთრებით ომის დაწყებიდან გამოირჩეოდა ომიანობის თემატიკის შეხსენებით. ხოლო შედარებისთვის, მიუხედავად ბევრი საერთო ფაქტისა, „ლელოს“ ჟურნალისტები მეტად ემოციური აღმოჩნდნენ, ვიდრე „სარბიელის“.

6 რაოდენობრივი კონტენტ ანალიზი

6.1 რაოდენობრივი კონტენტ ანალიზი “ლელო”

ცხრილი N1.

თარიღი	სტატიების მთლიანი რაოდენობა "ლელო" 2008 წ.	პოლიტიკური აქცენტების შემცველი სტატიები	პოლიტიკური აქცენტების შემცველი სტატიების მთლიან რაოდენობაში	
1 აგვისტო	34	0	0.0%	
2 აგვისტო	39	1	2.6%	
3 აგვისტო	-	-	-	
4 აგვისტო	33	1	3.0%	
5 აგვისტო	35	0	0.0%	
6 აგვისტო	31	1	3.2%	
7 აგვისტო	38	1	2.6%	
8 აგვისტო	39	10	25.6%	
9 აგვისტო	36	5	13.9%	
10 აგვისტო	-	-	-	
11 აგვისტო	32	17	53.1%	
12 აგვისტო	-	-	-	
13 აგვისტო	41	9	22.0%	
14 აგვისტო	33	11	33.3%	
15 აგვისტო	33	9	27.3%	
16 აგვისტო	35	3	8.6%	
17 აგვისტო	-	-	-	
18 აგვისტო	30	8	26.7%	
19 აგვისტო	38	4	10.5%	
20 აგვისტო	38	7	18.4%	
21 აგვისტო	40	3	7.5%	
22 აგვისტო	30	4	13.3%	
23 აგვისტო	33	2	6.1%	
24 აგვისტო	-	-	-	
25 აგვისტო	33	3	9.1%	
26 აგვისტო	36	2	5.6%	
27 აგვისტო	42	1	2.4%	
28 აგვისტო	37	2	5.4%	
29 აგვისტო	35	1	2.9%	
30 აგვისტო	33	1	3.0%	
31 აგვისტო	-	-	-	
ჯამი	884	106	12.0%	

6.2 რაოდენობრივი კონტენტ ანალიზი “სარბიელი”

ცხრილი N2.

თარიღი	სტატიების მთლიანი რაოდენობა "სარბიელი" 2008 წ.	პოლიტიკური აქცენტების შემცველი სტატიები	პოლიტიკური აქცენტების შემცველი სტატიების წილი სტატიების მთლიან რაოდენობაში
1 აგვისტო	29	2	6.9%
2 აგვისტო	32	1	3.1%
3 აგვისტო	-		
4 აგვისტო	36	0	0.0%
5 აგვისტო	38	2	5.3%
6 აგვისტო	35	1	2.9%
7 აგვისტო	40	1	2.5%
8 აგვისტო	26	2	7.7%
9 აგვისტო	27	4	14.8%
10 აგვისტო	-		
11 აგვისტო	34	9	26.5%
12 აგვისტო	-	13	
13 აგვისტო	24	7	29.2%
14 აგვისტო	27	5	18.5%
15 აგვისტო	40	10	25.0%
16 აგვისტო	31	5	16.1%
17 აგვისტო	-		
18 აგვისტო	33	9	27.3%
19 აგვისტო	50	6	12.0%
20 აგვისტო	35	3	8.6%
21 აგვისტო	35	4	11.4%
22 აგვისტო	30	3	10.0%
23 აგვისტო	30	5	16.7%
24 აგვისტო	-		
25 აგვისტო	29	2	6.9%
26 აგვისტო	31	1	3.2%
27 აგვისტო	27	1	3.7%
28 აგვისტო	35	0	0.0%
29 აგვისტო	33	1	3.0%
30 აგვისტო	31	1	3.2%
31 აგვისტო	-		
ჯამი	818	98	12.0%

7. ექსპერტების მოსაზრებები

კვლევისთვის შერჩეული ექსპერტები სპორტულ ჟურნალისტიკაში მუშაობის მინიმუმ 10 წლიან გამოცდილებას ითვლიან. საინტერესოა მათი მოსაზრებები საკვლევ კითხვებზე, ვინაიდან ეს სპეციალისტები წარმოადგენენ მასმედიის სხვადასხვა ასპექტს : ტელევიზიას, რადიოს, გაზეთს, ვებს და გამყვან პროდიუსერს. სიღრმისეული ინტერვიუს სტრუქტურულ მოდელზე დაყრდნობით შერჩეულ კითხვებს, რომელიც რენსპონდენტებს დავუსვი გთავაზობთ უცვლელად :

1. ზოგადად, ოლიმპიადის საკითხების გაშუქება სპორტული ჟურნალისტიკისგან რა უნარ-ჩვევებს მოითხოვს?
2. როგორ აშუქებენ სპორტულ საკითხებს ქართულ სპორტულ პრესაში?
3. რა ძირითადი პრობლემები იკვეთება სპორტული საკითხების გაშუქებისას?
4. სპორტული საკითხების გაშუქების პროცესში რა გავლენას ახდენს ქვეყანაში საომარი ვითარება?
5. რამდენად თავისუფალია სპორტული პრესა საქართველოში?
6. რა მდგომარეობაშია სპორტული პრესა საქართველოში დღეისთვის?
7. როგორია სპორტული პრესის მსოფლიო სტანდარტი?
8. რა დროიდან მოღვაწეობთ სპორტულ ჟურნალისტიკაში?

ექსპერტთა ჯგუფი თანხმდება იმ საკითხზე, რომ ოლიმპიადის გაშუქებას თანაბრად გათვითცნობიერება სჭირდება სპორტის სხვადასხვა საკითხში. გიორგი ჭინჭარაული ამბობს - „თუ კარიდან არ შეგიშვებს, ფანჯრიდან უნდა გადაძვრე“. მისივე მოსაზრებით, ქართულ სპორტულ პრესაში პროფესიონალიზმი ნაკლებია, რადგან დიდწილად დილექტანტებით არის დაკომპლექტებული, რომლებიც საკითხებს გადაჭარბებულ შეფასებას აძლევენ. ახლო წარსულში გიორგი ჭინჭარაული გაზეთ „სარბიელშიც“ მუშაობდა. მისივე შეფასება ემთხვევა გარვეულწილად კვლევაში მიღებულ შედეგებს. იგივე 2008 წლის აგვისტოს თვეში უამრავი მოვლენა გადაჭარბებული სიმძაფრით გაშუქდა. ამის საწინააღმდეგო მოსაზრებას გამოთქვამს ექსპერტი სანდრო ცნობილაძე, რომელიც ქართულ სპორტულ

პრესაში მომუშავე ადამიანებს მონდომებას არ უწუნებს, ხოლო მთავარ პრობლემად უსახსრობას ასახელებს, რის შედეგადაც ბევრი სპორტული ჟურნალისტი სხვადასხვა მოვლენას ვერ ესწრება და არ გვაქვს ექსკლუზივები. სანდრო ცნობილადის აზრით, ომის დროს ნებისმიერი დარგის ჟურნალისტი ექცევა ზეგავლენის ქვეშ. მან მოიყვანა ფოლკლენდის და მალვინის კუნძულების ამბავი და გაიხსენა, რომ არგენტინაში ყოველი გამოშვება ამ თემატიკის გახსენებით იწყებოდა.

საინტერესო მოსაზრებას გამოთქვამს ექსპერტი ვახო დარასელია, რომელიც ამბობს – „შეუძლებელია, ომმა არ იმოქმედოს სპორტის განვითარებაზე, შესაბამისად სპორტულ მედიაზე“. ვახო დარასელიამ გაიხსენა მეორე მსოფლიო ომის პერიოდი, რის გამოც ფეხბურთის მსოფლიო ჩემპიონატი არ ჩატარდა.

ექსპერტი ოთარ გიორგაძე იხსენებს, რომ 2008 წლის პეკინის ოლიმპიადას ჩინეთიდან აშუქებდა. მისი თქმით პირველივე დღიდან შეიცვალა გაშუქების ინტენსივობა და შინაარსი. თავად უცხოელი ჟურნალისტებიც კი, რომლების სპორტული ღონისძიებების გასაშუქებლად მიავლინა საკუთარმა ქვეყნებმა ჩინეთის დედაქალაქს, ომის თემატიკით იყვნენ დაინტერესებულნი.

გიორგი ჭინჭარაულის თქმით, ომი ხელს უშლის სპორტულ ჟურნალისტს ობიექტური და გაწონასწორებული მასალის გაკეთებაში, თუმცა გულშემატკივარს პატრიოტიზმის გრძნობას უმზაფრებს.

მაგდა კლდიაშვილი სპორტული პრესის თავისუფლებაზე საუბრისას საკუთარ შემთხვევას იშველიებს მაგალითისთვის. ის ამბობს, რომ რადიო „ჯაკოში“ მუშაობისას ხელმძღვანელი უშუალოდ სპორტის მინისტრი დავალებებს ასრულებდა, რის გამოც სამსახური დატოვა. გიორგი ჭინჭარაული სპორტული პრესის თავისუფლებას 20%-მე მეტს არ აძლევს. დანარჩენი ექსპერტების აზრით კი საქართველოში სპორტული პრესის თავისუფლება შეძლადული თითქმის არ არის.

ექსპერტების უმრავლესობა სპორტული ჟურნალისტიკის დღევანდელ მდგომარეობაზე საუბრისას ამბობენ, რომ დაინტერესება ხალხის მხრიდან ნაკლებია, რადგან დაბალია ანაზღაურება, თუმცა ვისაც თავისი საქმე უყვარს მაინც ჩაებმება ამ დარგში. სანდრო ცნობილამის აზრით, საქართველოში სპორტული ჟურნალისტიკა უფრო წინაა, ვიდრე თავად ქვეყანა. მისივე აზრით, საქართველოში ეს მიმართულება ბევრად წინაა, ვიდრე იგივე ალბანეთში ან აზერბაიჯანში. გიორგი ჭინჭარაული გამოთქვამს მოსაძრებას, რომ ბრიტანეთის მოდელი სპორტული საკითხების გაშუქების თვალსაძრისით საუკეთესოა მსოფლიოში. ისინი გადაუმოწმებელ ინფორმაციას უბრალოდ არ აშუქებენ.

8. დასკვნა

კვლევამ უპასუხა საკვლევ კითხვებს და კვლევის შედეგებიდან გამომდინარე დადასტურდა ჰიპოთეზა. ქართველი სპორტული პრესის ჟურნალისტები მოექცნენ ომის ზეგავლენის ქვეშ და როგორც მოსალოდნელი იყო, სწორედ 8-9 აგვისტოდან განსაკუთრებით გაიზარდა პოლიტიკური აქცენტების შემცველი სტატიების რაოდენობა სპორტულ პრესაში. ხშირ შემთხვევაში სარკაზმული გამონათქვამები გადაიქცა სიზულვილის ენად. იყო შემთხვევები, როდესაც სპორტული რეპორტიორებისგან იგრძნობოდა გაღრმავებული პატრიოტული ნოტიო ნაწერი სტატიები. ზოგჯერ, როდესაც რუსეთის წარმომადგენელი სპორტსმენი მარცხდებოდა პეკინი 2008 წლის ოლიმპიადაზე ის ხდებოდა ქართველი სპორტული პრესის რეპორტიორების ქილიკის და დაცინვის მიზეზი. იყო შეგნებულად მიწოდებული ფრეიმები და იყო გაუთვითცნობიერებლად ნახსენები პოლიტიკური აქცენტები, რომლებიც ნელ-ნელა მინელდა ომის სიმწვავის მოკლებასთან ერთად. ამ ყველაფრის ნახვა შეგიძლიათ ცხრილი N1 და ცხრილი N2 - ის საშვალეებით. ამავე ცხრილებზე დაკვირვებით 2008 წლის აგვისტოს ნომრებში „ლელოსა“ და „სარბიელში“ პოლიტიკური აქცენტების მქონე სტატიების პროცენტული რაოდენობა თანაბარია და 12%-ს შეადგენს.

ფრეიმინგის ეფექტი მნიშვნელოვან როლს ასრულებდა დაკვირვებაში, თავისი სპეციფიკიდან გამომდინარე. ფრეიმინგის ეფექტით შესაძლებელი გახდა გარკვეული პოლიტიკური ფრეიმების დანახვა, რომლებიც არა მხოლოდ სტატიებში იყო, არამედ სათაურებში და ფოტოებში. პოლიტიკური აქცენტების რაოდენობას ამ პერიოდისთვის შესაძლებელია, გავლენა მოეხდინა მკითხველთა გარკვეული ჯგუფის ქცევაზე.

ექსპერტების მოსაზრებები განმარტავენ მიზეზებს, თუ რატომ შეიძლება გადაიქცეს პოლიტიკური ხასიათის სტატიად სპორტული ამბავი. ისინი ომის უდუდეს ზეგავლენაზე საუბრობენ და სულაც არ უკვირთ ის შედეგი,

რაც 2008 წლის აგვისტოს ომის პერიოდში პეკინის ოლიმპიადის დროს
გამუქებული სტატიების შინაარსობრივ მხარეს ეხება.

8. ბიბლიოგრაფია

- 1) მაჭარაშვილი- 2015 (საქართველო)
- 2) მასმედიის სელექციურობა და ფრეიმინგი
- 3) ნოდარ გუგუშვილი - ავტორ შემდგენელი „ოლიმპიური ენციკლოპედია“1997. (საქართველოს სპორტულ ჟურნალისტთა ასოციაცია. გამომცემლობა „სამშობლოს“ სტამბა).
- 4) არჩილ გოგელია - „ასეთია სპორტული ცხოვრება“ 1986. გამომცემლობა „განათლება“.
- 5) შ.ნ. ახვლედიანი, ჯ.ი. ბაგრატიონი, ნ.ე. გუგუშვილი - „სპორტი საქართველოში“ 1981. გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველო“.
- 6) მარინე ვეკუა, ჟილ რუე - იდეის ავტორები „ჟურნალისტიკა“ 2013. გამომცემლობა „მერიდიანი“. (ფრაიმინგი ეფექტი გვ.119).
- 7) ლია წულაძე - „რაოდენობრივი კვლევის მეთოდები სოციალურ მეცნიერებებში“ 2008. გამოცემული „სოციალურ მეცნიერებათა ცენტრის“ მიერ. (სოციალური კვლევის ბუნება გვ.6. მონაცემთა ანალიზი გვ.53).
- 8) გაზეთი „რეზონანსი“ – 1996 წლის 20-21 იანვარი. ალექო ცქიტიშვილი - „თოგაი ბაიათლი: კავკასიის სამ სახელმწიფოს შორის საქართველო ყველაზე კარგად მუშაობს სპორტული ჟურნალისტიკის სფეროში“.
- 9) ჟურნალი „ათიანი“ 2010. რომან აფაქიძე- „დარვინი ტეორია და ქართული სპორტული ჟურნალისტიკა“. გვ 22-23.
- 10) მელვინ მენჩერი - „ახალი ამბების გაშუქება და წერა“ 2013. გამომცემლობა „დიოგენე“. ავტორთა ჯგუფი - გოსუ. სპორტი - გვ 425-450.
- 11) ენტმანი 1993. გვ52.
- 12) Media Effects- Jennings Bryant and Mary Beth Oliver

<https://ru.scribd.com/doc/248068767/Jennings-Bryant-Mary-Beth-Oliver-Media-Effects-Advances-in-Theory-and-Research-2009>

- 13) Reese 2007.
- 14) Tuchman 1978.
- 15) Carragee & Roefs 2004.
- 16) Entman 1991.
- 17) „იესპიენი“ 2017 - <https://theringer.com/how-sportswriting-became-a-liberal-profession-dc7123a5caba>
- 18) ფოქს სპორტის კოლუმნისტი კლეი ტრევისი თავის ბლოგზე - <https://www.outkickthecoverage.com/espn-moves-left-wing-so-ceo-can-run-for-president-032917/>
- 19) The Ringer ედიტორი ბრაიან კურტისი <https://www.theguardian.com/sport/blog/2017/apr/06/sports-media-left-wing-politics-espn-fox-sports>
- 20) კრეიგ კალკატერა NBC - ის ჟურნალისტი <https://theringer.com/how-sportswriting-became-a-liberal-profession-dc7123a5caba>
- 21) Alan Tomlinson, Christopher Young 2006 - <http://libgen.io/book/index.php?md5=C90EE5EAE4616BADA2F228FFFAECE26F>
- 22) Dave zirin-ის წიგნი „სპორტული საზოგადოების ისტორია ამერიკის შეერთებულ შტატებში“ – <http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=D0ABA515FE1043B21F75E421FE2B87C5>
- 23) პროფესორი Jeffrey Montez de oca 2013. „დისციპლინა და ინდულგენცია : ცივი ომის დროს კოლეჯის ფეხბურთი, მედია და ამერიკული გზა“ - <http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=9FA694C35E01DF8F539F8AB88F59F83E>
- 24) Tom Evans, Petros Iosifidis და Paul Smith 2013. „ტელევიზიის სპორტის უფლებათა პოლიტიკური ეკონომიკა“. <http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=329EF099A8B78F8E588FB8D14D6E88D3>
- 25) Tendai Chardi და Nhamo A. Mhiripiri 2014. „აფრიკული ფეხბურთი, იდენტობის პოლიტიკა და გლობალური მედიის ნარატივები: 2010 წლის ფიფას მსოფლიო ჩემპიონატი“. <http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=52F8577082430B4F753303E776D4609E>
- 26) Harris და Luke 2015. „ბრიტანეთი და ოლიმპიური თამაშები, 1908-1920: პერსპექტივები მონაწილეობისა და თვითმყოფადობის შესახებ“. <http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=C91E29023F69F4F4EB0C89847C0BBB8D>
- 27) Barri Houlihan ავტორია 2005. „ელიტარული სპორტის განვითარების პოლიტიკის შემუშავება და პოლიტიკური პრიორიტეტები“. <http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=7A875693E9D9DD526B727A06D0DB1F3>

[A](#)

- 28) Eididh Macrae 2016. „ვარჯიში ქალთა სიცოცხლის ციკლში ბრიტანეთის 1930-1970 წლების მიხედვით“.
<http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=E78CDA6F605CC9DA5E889744F2374444>
- 29) Andrei S. Markovits, Lars Rensmann 2010. „სათამაშო მსოფლიო: როგორ გარდაიქმნება სპორტი პოლიტიკასა და კულტურაში“.
<http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=71F223E9DE5834667B4332FA63325EC8>
- 30) Becker, Christian, Kruger, Michael, Nielson, Stefan 2015. „გერმანიის სპორტის, დოპინგისა და პოლიტიკის: შესრულების გაფართოების ისტორია“.
<http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=21306EF6E4D50B14221937409F1A3862>
- 31) Roger Mosey „ცოცხალი სიმართლე: ახალი ამბები, სპორტი და პოლიტიკა BBC-ზე“.
<http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=1B920ADEEDF8E58D96EE05C33ABB6E4C>
- 32) Helen Henskyj „ოლიმპიური მრეწველობის შიგნით: ძალა, პოლიტიკა და აქტივობა“.
<http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=654A3CBB0424020A6F046F1434304B0F>
- 33) Wolfram Manzenreiter 2013. „სპორტი და სხეულის პოლიტიკა იაპონიაში“.
<http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=42DDFDFC7B23EBA161617EBAAB50CC>
- 34) Pierre Arnaud „სპორტი და საერთაშორისო პოლიტიკა: ფაშიზმისა და კომუნისმის გავლენა სპორტზე“.
<http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=AE5AB5A8014059A7D13E564D1C0E6F08>
- 35) Charles Santo, Gerard Mildner „სპორტი და საჯარო პოლიტიკა: სოციალური, პოლიტიკური და ეკონომიკური პერსპექტივები“.
<http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=4C6A094388239AC4A575DF17B6973BF8>
- 36) Mahfoud Amara 2012 „სპორტი, პოლიტიკა და საზოგადოება არაბულ სამყაროში“.
<http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=6E5D2BB93BEE30EFA275009A797D4C19>
- 37) Helen Lovatt „სტატუსი და ეპიკური თამაშები: სპორტი, პოლიტიკა და პოეტიკა“.
<http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=CD25D97E0CA2327B70C38B5B0EDA723C>
- 38) Varda Burstyn „მამაკაცების რიტუალები: სპორტის კულტურა, მანიურობა, პოლიტიკა და კულტურა“.
<http://gen.lib.rus.ec/book/index.php?md5=8D7A4D9CF87D81D1E6FC5CD741EC0824>
- 39) Garry whannel „ტელევიზია და ტრანსფორმაცია სპორტისა“
<https://www.jstor.org/stable/40375916?Search=yes&resultItemClick=true&searchText>

[t=Television&searchText=and&searchText=transformation&searchText=of&searchText=sports&searchUri=%2Faction%2FdoBasicSearch%3Fso%3Drel%26amp%3Bprq%3Dgarry%2Bwhannel%2B2016%26amp%3Bfc%3Doff%26amp%3Bhp%3D25%26amp%3BQuery%3DTelevision%2Band%2Btransformation%2Bof%2Bsports%26amp%3Bwc%3Don%26amp%3Bacc%3Doff&refreqid=search%3A1088144efefe4a09d0ff1ecbc37f8e4b&seq=1#page_scan_tab_contents](https://www.jstor.org/stable/329055?Search=yes&resultItemClick=true&searchText=Karin&searchText=Bugel&searchUri=%2Faction%2FdoBasicSearch%3Fso%3Drel%26amp%3Bprq%3Dgarry%2Bwhannel%2B2016%26amp%3Bfc%3Doff%26amp%3Bhp%3D25%26amp%3BQuery%3DTelevision%2Band%2Btransformation%2Bof%2Bsports%26amp%3Bwc%3Don%26amp%3Bacc%3Doff&refreqid=search%3A1088144efefe4a09d0ff1ecbc37f8e4b&seq=1#page_scan_tab_contents)

40) Karin Bugel and Bram P. Buunk

https://www.jstor.org/stable/329055?Search=yes&resultItemClick=true&searchText=Karin&searchText=Bugel&searchUri=%2Faction%2FdoBasicSearch%3FQuery%3DKarin%2BBugel%2B%26amp%3Bfc%3Doff%26amp%3Bwc%3Doff%26amp%3Bhp%3D25%26amp%3Bprq%3DKarin%2BBugel%2Band%2BBram%2BP.Buunk%26amp%3Bso%3Drel&refreqid=search%3A24b78438f20e05cca0a0e0194a11c540&seq=1#page_scan_tab_contents

41) Pattana Kitiarsa

<https://www.jstor.org/stable/j.ctt16gz5wr?Search=yes&resultItemClick=true&searchText=Pattana&searchText=Kitiarsa&searchUri=%2Faction%2FdoBasicSearch%3Fso%3Drel%26amp%3Bfc%3Doff%26amp%3Bprq%3D%2528sport%2529%2BAND%2Bid%253A%252810.2307%252Fi20072663%2529%26amp%3Bhp%3D25%26amp%3BQuery%3DPattana%2BKitiarsa%2B%26amp%3Bwc%3Doff&refreqid=search%3A10293829d6ad8cb5cf1674c2c195b6f0>

42) Susan K. Morrissey

<https://www.jstor.org/stable/25746276?Search=yes&resultItemClick=true&searchText=Susan&searchText=K.Morrissey&searchUri=%2Faction%2FdoBasicSearch%3Fhp%3D25%26amp%3Bso%3Drel%26amp%3BQuery%3DSusan%2BK.Morrissey%26amp%3Bfc%3Doff%26amp%3Bwc%3Doff%26amp%3Bprq%3DSusan%2BK.%2BMorrissey&refreqid=search%3A6f11b6ef3fdd9679561bf3e376ed8a8d>

43) Donna E. Alvemann, Yang, Colin Green . <https://www.jstor.org/stable/>

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Social and Political Faculty

Mass Communication and Media Studies

Vakhtangi Kamkamidze

Political Accents of The Beijing Olympics in Georgian Sport-Press

The Thesis Submitted in partial fulfillment of the requirements for the degree of

Master of Mass Communication and Media Study

Supervisor: Maia Toradze

TSU Professor

TBILISI

2017